

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Jessica Forsell

**Dynaamisen ekvivalenssin toteutuminen Dressyr
med Kyra, rid med system, logik och konsekvens -
teoksen suomennoksessa**

Markkinoinnin ja viestinnän akateeminen yksikkö
Pro gradu -tutkielma
Suomi toisena kotimaisena kielenä
Kieliasiantuntijuus erikoistuneessa yhteiskunnassa
-maisteriohjelma

Vaasa 2021

VAASAN YLIOPISTO**Markkinoinnin ja viestinnän akateeminen yksikkö**

Tekijä:	Jessica Forsell		
Tutkielman nimi:	Dynaamisen ekvivalenssin toteutuminen Dressyr med Kyra, rid med system, logik och konsekvens -teoksen suomennoksessa		
Tutkinto:	Filosofian maisteri		
Oppiaine:	Kieliasiantuntijuus erikoistuneessa yhteiskunnassa-maisteriohjelma Suomi toisena kotimaisena kielenä		
Työn ohjaaja:	Jaana Puskala		
Valmistumisvuosi:	2021	Sivumäärä:	60

TIIVISTELMÄ:

Denna avhandling handlar om framträdande av dynamisk ekvivalens i Dressyr med Kyra, rid med system, logik och konsekvens bokens finska översättning. Kyra Kyrklund är Finlands mest framgångsrika dressyrryttare och boken har hon skrivit tillsammans med väninnan och dressyrdomaren Jytte Lemkow från Danmark.

Boken har utgått från en dansk artikelserie och skrevs först på danska. Boken har sedan givits ut på engelska, svenska, finska, holländska och tyska. I denna avhandling behandlar jag översättningen från svenska till finska. Jag använder mig av första utgåvan från år 2013 på båda språken. Boken Dressyr med Kyra, rid med system, logik och konsekvens har blivit översatt till finska av Ulla Lindgren Fagerholm och heter Kyra ja ratsastuksen taito, järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti.

Syftet med denna avhandling är att få på svar på frågan hur man har lyckats med den dynamiska ekvivalensen i översättningen, dvs. om man har kunnat bevara samma mening och samma reaktion även i den finska versionen av boken. Som metod har jag använt mig av både kvalitativ- och kvantitativ metod. Jag har använt mig av kvalitativ metod vid analys av exemplen i boken samt av kvantitativ metod vid analys av resultaten. Som grund för denna avhandlinga använder jag Eugene A. Nidas teori om dynamisk ekvivalens.

Resultaten visar att även små skillnader i översättningen, såsom semantiska tillägg, explicitgörande, semantiska utelämnningar, implicitgörande, betydelsenyanser och direkta fel kan ha stor betydelse för den dynamiska ekvivalensens framträdande.

AVAINSANAT: Dynaaminen ekvivalenssi, ekvivalenssi, kouluratsastus, kääntäminen, käännösteoria

Sisällys

Tiivistelmä	2
1 Johdanto	4
1.1 Aineisto	5
1.2 Tavoite ja menetelmä	6
2 Kääntäminen ja dynaaminen ekvivalenssi	10
2.1 Käännösprosessi	11
2.2 Käännöksen testaus	12
2.3 Dynaaminen ekvivalenssi	14
3 Aineiston analyysi	18
3.1 Lisäykset	19
3.2 Poisjätöt	27
3.3 Merkitysvivahteet ja epätarkkuudet	35
3.4 Virheet	52
4 Päätelmät	55
Lähteet	58

1 Johdanto

Olen kiinnostunut sekä kääntämisestä että ratsastuksesta, ja nämä ovat suurimmat syyt siihen, että halusin tehdä tutkielman dynaamisen ekvivalenssin toteutumisesta Kyra Kyrklundin ja Jytte Lemkowin kirjan *Dressyr med Kyra, rid med system, logik och konsekvens* (Kyrklund & Lemkow, 2013) suomenkielisessä käännöksessä *Kyra ja ratsastuksen taito, järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti* (Kyrklund & Lemkow, 2013). Kirja on ratsastuspiireissä erittäin suosittu teos. Siinä on jokaiselle ratsastuksesta kiinnostuneelle jotakin, sekä aloittelijalle että jo edistyneemmälle ratsastajalle, kohderyhmänä kaikki, jotka ovat kiinnostuneita ratsastuksesta. Siinä opetetaan kädestä pitäen, miten on mahdollista päästä aloittelijan tasolta Grand Prix -tasolle. Kyrklund on maamme tunnetuin kouluratsastaja kautta aikojen, ja hän on itse kouluttanut toistakymmentä ratsua Grand Prix -tasolle, joka on kouluratsastuksessa maailmanluokan tasoa. Kyrklund on toiminut Suomen lisäksi myös Ruotsissa ja Isossa-Britanniassa.

Kyra Kyrklund on syntynyt vuonna 1951 Helsingissä, hän on pikkutyöstä lähtien ollut kiinnostunut hevosista ja aloitti ratsastuksen kummitätinsä työhevosella. Ratsastusreitit eivät aina päättyneet onnellisesti, ja Kyrklundilla murtui yhden ratsastuskerran seurauksena käsi. Sen jälkeen vanhemmat päättivät, että tyttären pitää päästä opetukseen ja hän alkoi ratsastamaan enemmän tosissaan. Hän oli aluksi kiinnostunut myös esteratsastuksesta, mutta myöhemmin häntä alkoi kiehtomaan kouluratsastus, jossa hän osoittautuikin erittäin lahjakkaaksi. (Kyrak, 2021.)

Kyra Kyrklundista tuli kouluratsastuksessa maailmantähti ja on mm osallistunut olympialaisiin kuusi kertaa. Hän on myös maailmancupin finaalin kultamitalisti sekä mm hopeamitalisti (Hurme, 2020). Hänellä on myös runsaasti muita saavutuksia ja vaikka hän ei enää kilpailekaan, niin hänen oppejansa noudatetaan edelleen. Kyrklundista tuli myös yrittäjä vuonna 1976, jolloin hän perusti Helsingin kilpatallin, siellä hän toimi vuoteen 1991 saakka, jolloin hän muutti Ruotsiin ja hänestä tuli kouluratsastuksen päävalmentaja Flyinge oriasemalla. 1998 Hän muutti miehensä Richard Whiten kanssa Iso-Britanniaan, joissa he yhdessä valmentavat kouluratsukkoja (Kyrak, 2021).

Kyrklundin tunnetuin ratsastettava oli kaikkien aikojen suosikki Matador II, komea musta ori, jonka kanssa hän mm. tuli maailmancupin finaalin ykköseksi vuonna 1991 Pariisissa. Matador ei ollut Kyrklundin omistuksessa, vaan se myytiin finaalin voiton jälkeen Japaniin. Sen jälkeen hänen omistukseensa siirtyi Edinburg, joka myös osoittautui erittäin lahjakkaaksi (KRT, s. 12). Kyrklundin muita ratsastettavia olivat mm. Piccolo, Flyinge Amiral, Max ja Nör (Kyrak, 2021).

Jytte Lemkow on tanskalainen koulutuomari ja Kyra Kyrklundin hyvä ystävä. Hän on lisäksi vuodesta 1995 kirjoittanut kouluratsastuksesta artikkeleita kouluarvosteluista ja kansainvälisistä tapahtumista tanskalaiseen lehteen ja nykyään myös verkkojulkaisuun Ridehesten (Carlsen, 2014). Hän on mm. testannut kaikki harjoitukset ja teoriat mitkä Kyrklund on opettanut, ennen kuin ne on julkaistu kirjassa. Hevosensa Raket on saanut toimia koekaniinina. (KRT, s. 20.)

1.1 Aineisto

Tutkielmani aineistona on Kyra Kyrklundin ruotsinkielinen kirja *Dressyr med Kyra, rid med system, logik och konsekvens* (Kyrklund & Lemkow, 2013) ja kirjan suomenkielinen käännös *Kyra ja ratsastuksen taito, järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti* (Kyrklund & Lemkow, 2013). Käytän kirjoissa vuoden 2013 painosta, joka on viides, uudistettu laitos ja vuoden 2013 ensimmäinen painos. Alkuperäinen teos on kirjoitettu vuonna 1996. Kirjan nimi on pitkä ja koska sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen versio on samana vuonna painettu, käytän selkeyden vuoksi tästä lähtien ruotsinkielisestä 2013 vuoden versiosta lyhennettä *DMK (Dressyr med Kyra, rid med system logik och konsekvens)* ja suomenkielisestä 2013 vuoden versiosta lyhennettä *KRT (Kyra ja ratsastuksen taito, järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti)*. Käytän näitä samoja lyhenteitä myös viittauksissa.

Kirja on tarkastelun arvoinen, koska se on tunnettu ja arvostettu teos ratsastajien keskuudessa. Kirjasta on tullut eräänlainen ratsastuksen käsikirja. Kyrklund on yhdessä

tanskalaisen koulutuomarin Jytte Lemkowin kanssa kirjoittanut teoksen *DMK*. Alkuperäinen teksti on tanskalainen artikkelisarja, josta on tehty mm. ruotsinkielinen kirja ja ruotsinkielisestä kirjasta sittemmin laadittu suomenkielinen käännös. Kirja on käännetty englanniksi, ruotsiksi, suomeksi, saksaksi ja hollanniksi ja kirjoja on myyty n. 40 000 kpl (Kyrak, 2021). Suomenkielisen käännöksen on tehnyt Ulla Lindgren Fagerholm (Kyrklund & Lemkow, 2013). Ulla Lindgren Fagerholm on vakavasti otettava ratsastusalan ammattilainen, koska hän on mm. *Hippos*-lehden toimittaja ja hän vastaa lehden käännöksistä. Hän kirjoittaa myös muihin merkittäviin ratsastusalan lehtiin sekä suomeksi että ruotsiksi raportteja mm. kansainvälisistä ratsastuskilpailuista (Eskola, 2011, s. 14).

Rajaan tutkielmaani niin, että käsittelen kirjasta sivut 25–69, koska näillä sivuilla kerrotaan tärkeimmistä seikoista perusratsastuksessa, eli kommunikaatiosta hevosen ja ratsastajan välillä, ratsastajan istunnasta ja valmentajan merkityksestä. Käsittelen myös luvun Kyran Aakkoset, jossa Kyrklund kertoo asioista, joita hän pitää ratsastuksessa tärkeänä. Kirja on 207 sivua pitkä, joten jokaista sivua en valitettavasti voi tässä pro-gradu tutkielmassa analysoida, tämän vuoksi päätin myös jättää kuvatekstit analysoimatta, koska ne ovat jossakin määrin toistoa tekstistä. (Kyrklund & Lemkow, 2013).

1.2 Tavoite ja menetelmä

Pro-gradu tutkielmassani tavoitteenani on selvittää, miten on dynaamisen ekvivalenssin kannalta onnistuttu kirjan kääntämisessä lähdekielestä kohdekieleen, toisin sanoen säilyykö reaktio samanlaisena suomenkielisessä versiossa. Tutkin käännöstä Eugene A. Nidan dynaamisen ekvivalenssin teorian pohjalta (Nida, 1964; Nida & Taber, 1982). Tästä kerron enemmän luvussa 3.3. Haluan selvittää, välittykö ruotsinkielisen ja suomenkielisen kirjan lukijoille sama reaktio. Tällaisessa opettavaisessa, kirjassa on tärkeää, että reaktio säilyisi mahdollisimman samana, jotta jokaiselle lukijalle välittyisi sama merkitys mutta jokainen lukija myös reagoisi tekstiin samalla tavalla kielestä riippumatta. Kirjan kohderyhmänä on kaiken tasoiset ratsastajat ja kaikki ratsastuksesta kiinnostuneet, joten reaktion välittyminen oikeanlaisena korostuu entuudestaan. Dynaaminen ekvivalenssi

kiinnostaa sen takia, että vaikka kirjassa on myös asiatekstiä, siinä on paljon Kyrklundin omia tuntemuksia ja se kertoo hänen henkilökohtaisista kokemuksistaan, eikä vain teknisestä ratsastuksesta. Hän kertoo kirjassa lämmöllä omista hevosistaan ja mm. esimerkki 1 kuvailee hyvin, miten Kyrklundin ajattelee myös hevosta ja miten voisi parhaiten ratsastaa sekä hevosta, että itseään säästären, mahdollisimman kevyillä avuilla.

Esimerkki 1.

Itselläni on ollut paljon hyötyä siitä, että menetelmäni on selkeä ja yksinkertainen ja perustuu mahdollisimman kevyeen apujenkäyttöön. Haluan, että hevoseni kulkevat kevyillä avuilla, sillä se säästää sekä hevostani että omia voimavarojani, mikä on erittäin arvokasta ja tärkeää, kun on ratsastettava monta hevosta päivittäin. (KRT, s. 26–27.)

Kirja sisältää paljon ratsastusterminologiaa, mutta myös yleiskielisiä sanoja, joista osa on tehty ratsastuskielen termejä (Eskola, 2011, s. 10). Hänen mukaansa *pohkeenväistö* on hyvä esimerkki ratsastuksen erikoiskieleen kuuluvasta termistä (ks. esimerkki 2).

Esimerkki 2.

jos valmennan vähemmän kokeneita ratsastajia, pyydän usein heitä ratsastamaan pohkeenväistöä pitkällä sivulla, hevosen etujalat kaviouralla ja takajalat uran sisäpuolella. Pää on kohti seinää, joka tällöin toimii eräänlaisena jarruna. (KRT, s. 65.)

Apu on hyvä esimerkki yleiskielisestä sanasta, josta on tehty ratsastuskielen termi (ks. esimerkki 1). Kirja sisältää ammattikieltä, koska siinä käytetään kokonaisuutena sellaista kieltä, että alaan tutustuneet ja alalla toimivat ymmärtävät sitä, mutta koska ammattikieli ei voi toimia ilman yleiskieltä, kirja sisältää myös yleiskielistä tekstiä (Koskela, 2012, s. 457).

Aineiston analyysi tapahtuu siten, että vertailen ruotsinkielistä ja suomenkielistä tekstiä keskenään virke kerrallaan, niin että kääntäjän ratkaisun perustelut ovat selkeästi nähtävissä. Ruotsinkielinen versio toimii lähdetekstinä ja suomenkielinen kohdetekstinä. Tarkastelen kirjasta sivut 25–69. Jotta voin tehdä analyysin dynaamisen ekvivalenssin toteutumisesta, poimin tekstistä esimerkkejä semanttisista poikkeamista, jotka asetan Ingon (1990, s. 293–296) jaottelun mukaan kategorioihin *lisäykset*, *poisjätöt*, *merkitysvahteet ja epätarkkuudet* sekä *virheet*. Tutkimuksen tulokset määräytyvät esimerkeistä,

joissa on semanttisia poikkeamia ja jätän muun tekstin kommentoimatta. Tutkielmaani tulee runsaasti esimerkkejä havainnoistani, joita analysoin tarkemmin.

Oletan, että dynaaminen ekvivalenssi toteutuu käännöksessä suurimmaksi osaksi, koska Suomen ja Ruotsin väliset kulttuurierot ovat niin pienet, että dynaaminen ekvivalenssi ei kulttuurierojen takia jää toteutumatta. Todennäköisemmin erot johtuvat mm. kieliopillisista eroista kuin kulttuurieroista, koska kyseessä on kaksi niin rakenteellisesti erilaista kieltä (Fagerholm, 2017, s. 6). Ratsastusterminologia on minulle tuttua, koska olen ollut hevosten kanssa tekemisissä n. 35 vuotta ja uskon, että voin myös itse reaktioiden osalta arvioida, miten käännöksessä on onnistuttu. Kaksikielisyydestäni ja suomen kielen pääopinnoistani sekä ruotsin kielen sivuaineopinnoistani on varmasti myös hyötyä analyysissä.

Analyysissäni tukeudun *Suomi-ruotsi-suursanakirjaan* (2004), josta tutkielmassani käytän lyhennettä Su-ru, *Kielitoimiston ohjepankkiin* (2015), josta käytän lyhennettä KO, *Kielitoimiston sanakirjaan* (2020), josta käytän lyhennettä KS, *Svensk ordbok* -sanakirjaan (2021), josta käytän lyhennettä SO, *Svenska Akademiens språklära* -teokseen (2003), josta käytän lyhennettä SS sekä *Ensyklopedia. Ratsastus* -teokseen (Harris & Clegg, 2014). Käytän mainitsemiani lyhenteitä myös viittauksissa.

Tutkimuksessa käytän sekä kvalitatiivista että kvantitatiivista tutkimusmenetelmää vertailllessani tekstejä. Kvalitatiivista tutkimusmenetelmää käytän kysymyksessä, miten dynaaminen ekvivalenssi osalta on onnistuttu käännöksessä *KRT*. Käytän tutkielmassani paljon havainnollistavia tekstiesimerkkejä kirjasta, koska haluan päästä perille mahdollisista ongelmista ja mitkä seikat voivat mahdollisesti vaikuttaa dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen. Jotta saisin todistettua tutkimukseni luotettavuutta aion käyttää kvantitatiivista tutkimusmenetelmää hyödykseni analysoidessani tutkimustuloksia.

Tutkimustulokset analysoidaan siten, että analysoimani esimerkit jaotellaan Ingon (1990, s. 293–296) määrittelemien *semanttisten poikkeamien* mukaan kategorioihin *lisäykset, poisjätöt, merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* sekä *virheet*. Näistä lisää luvussa 3.3. Tämän kategorisoinnin lisäksi analysoin missä esimerkeissä ja missä kategorioissa dynaaminen ekvivalenssi toteutuu ja missä se ei toteudu. Käytän apunani taulukkoja ja tässä tutkimuksessa käytän lukuna prosenttiosuuksia. Haluan käyttää molempia tutkimusmenetelmiä, koska kvalitatiivisella menetelmällä pääsee lähemmäksi tekstiä ja kvantitatiivinen menetelmä antaa tarkempia lukuja analyysistä.

Aiheesta on myös aikaisempaa tutkimusta ja esimerkiksi Britt Eskola (2011) on aikaisemmin tehnyt samasta kirjasta pro gradu tutkielman Vaasan yliopistossa. Hän tosin käsittelee tutkielmassaan ruotsinkielisen kirjan ja suomennoksen kouluratsastusterminologiaa ja vertailee suomen- ja ruotsinkielisten termien muodostusta toisiinsa (Eskola, 2011). Andreas Fagerholm (2017) on tehnyt dynaamisesta ekvivalenssista mielenkiintoisen tutkielman. Hän käyttää teoreettisena pohjana Eugene Nidan dynaamista ekvivalenssia ja vertailee tutkielmassaan suomen- ja ruotsinkielisiä tekstejä toisiinsa, niissä tapauksissa missä kääntäjä ei ole käyttänyt muodollista ekvivalenssia (Fagerholm, 2017).

2 Kääntäminen ja dynaaminen ekvivalenssi

Tutkielmani perustuu pääosin Eugene Nidan (1914–2011) teoriaan dynaamisesta ekvivalenssista käännöksissä. Eugene A. Nida syntyi Oklahoma Cityssä ja hänestä tuli kielitieteilijä, teoreetikko ja raamatunkääntäjä. Hän on opiskellut kreikkaa ja latinaa ja väitteli tohtoriksi vuonna 1943. Samana vuonna hän liittyi American Bible Societyyn henkilökuntaan ja työskenteli siellä yli 50 vuotta käännösohjelman johtajana. (Stine, 2012.)

Nida mullisti raamatunkäännökset ja hänen ansiostaan miljoonat eri ihmiset, sadoilla eri kielillä pääsivät syventymään Raamattuun ennennäkemättömällä tavalla. Nida kehitti mullistavan ja käytännöllisen lähestymistavan käännöksiin: dynaamisen ekvivalenssin. Sen tarkoituksena oli tehdä käännöksistä helposti ymmärrettäviä, selkeitä sekä tietenkin uskollisia lähtötekstin merkitykselle. Hän kehitti myös pedagogisen menetelmän, jotta kääntäjät eri taustoista voisivat oppia käyttämään tätä menetelmää. (Stine, 2012.)

Nidan teoksista käytän tutkielmassani *The theory and practice of translation*, joka on kirjoitettu yhdessä Charles R. Taberin kanssa (1982) sekä *Toward a science of translating* (Nida, 1964), koska nämä kirjat käsittelevät erityisesti dynaamista ekvivalenssia.

Lisäksi käytän tutkielmassani emeritusprofessorin Rune Ingon kirjallisuutta *Lähtökielestä kohdekieleen, johdatusta käännöstieteeseen* (1990) sekä *Konsten att översätta* (2007). Nidan, Taberin ja Ingon kirjallisuuden lisäksi käytän hyödykseni Suomalaisen kirjallisuuden toimituksia *Kielten vertailun metodiikka*, jossa käännöstieteen professori Pekka Kujamäki on kirjoittanut käännösten vertailusta ja dynaamisesta ekvivalenssista (2013).

Käsittelen tässä luvussa käännösprosessiin liittyvät perusaspektit. Nidan ja Taberin mukaan kääntämisen päätavoitteena on merkityksen välittäminen, he suosivat käännöksissä vastaavuutta enemmän kuin identtisyttä. He painottavat myös luonnollisten vastaavuuksien tärkeyttä, koska hyvä käännös ei heidän mukaansa kuulosta käännökseltä. (1982, s. 12–13).

2.1 Käännösprosessi

Käännösprosessissa on kaksi eri tapaa lähteä liikkeelle: ensimmäinen tapa on melko jyrkkä ja perustuu siihen, että noudatetaan tarkasti asetettuja sääntöjä, joissa kerrotaan missä järjestyksessä kukin sana ja sanayhdistelmät tulevat lähde- ja kohdekielessä. Toinen tapa, jota Nida, Taber (1982, s. 33–34) ja moni muu kielitieteilijä kannattaa on käännösjärjestelmä, jossa on kolme eri vaihetta:

- 1) *Aineiston analyysi*
- 2) *Siirtovaihe*
- 3) *Muotoiluvaihe*

Käännösprosessin ensimmäinen vaihe on *analyysivaihe*, joka tarkoittaa sitä, että teksti transformoidaan takaisin ydinlauseiksi. Tässä vaiheessa selvitetään lähdetekstin kieliopilliset ja semanttiset piirteet (Ingo 1990, s. 113). Kujamäki (2013, s. 367) kertoo, että Nidan mukaan ”Analyysin on tarkoitus tuottaa tietoa merkityskomponenteista, joiden avulla kääntäjän on mahdollista löytää käännökseensä lähin luonteva kohdekielen vastine lähdekielelliselle ilmaukselle”, kieltä lähestytään siis pintarakennetta syvemmällä tasolla ja tämä lähestymistapa tulee prosessin edetessä helpottamaan kääntäjän työtä.

Analyysivaiheen jälkeen siirrytään *siirtovaiheeseen*. Siirtovaihe tapahtuu kääntäjän aivoissa ja tarkoituksena on siirtää analyysin tulokset lähdekielestä kohdekieleen. Siirtovaiheessa tärkeintä on säilyttää viestin oikeanlainen merkitys (Nida & Taber, 1982, s. 99). Siirtovaihe tapahtuu kääntäjän aivoissa eikä kirjoitettua tekstiä välttämättä vielä synny. Tekstin synty kuuluu muotoiluvaiheeseen (Ingo, 1990, s. 195). Kääntäjän päin sisällä oleva käännös on yleensä semanttisesti tarkka, mutta vaatii vielä hieman muotoilua ja viilausta, ennen kuin se on tekstinä valmis (Ingo, 1990, s. 196).

Kääntämisen viimeinen vaihe on *muotoiluvaihe*, jolloin teksti saa lopullisen muotonsa. Muotoiluvaihe on seuraus analyysistä ja siirtovaiheesta. Nykyään muotoiluvaiheessa suositellaan pyrkimistä dynaamiseen vastaavuuteen muodollisen vastaavuuden sijaan. (Ingo, 1990, s. 250–251). Aikaisemmin käännöksissä suosittiin muodollista vastaavuutta,

mikä tarkoittaa, että muoto säilyy sisällön lisäksi samana käännöksessä. Se tarkoittaa lyhyesti sanottuna sitä että lähde- ja kohdekielen kieliopilliset rakenteet ja kategoriat tulevat vastaamaan toisiaan johdonmukaisesti, ja myös lähdetekstin mukainen virkejako ja välimerkkien käyttö tulevat vastaamaan toisiaan (Ingo, 1990, s. 261). Kujamäki (2013, s. 368) jakaa Nidan ajatuksia siitä, että dynaamisessa ekvivalenssissa muodon ei välttämättä tarvitse olla sama, vaan pääasia on, että käännöksessä löytää lähimmän luontevaan vastineen lähdekielelliselle ilmaisulle. Dynaamisessa ekvivalenssissa otetaan huomioon vastaanottajan reaktiot, joiden kuuluu olla ekvivalentteja alkuperäisen tekstin lukijoiden reaktioiden kanssa (Ingo, 1990, s. 261). Dynaamisesta ekvivalenssista lisää luvussa 3.3.

Muotoiluvaiheessa kannattaa ottaa huomioon kielten variaatiot, kuten esim. kulttuuriset erot, maantieteelliset erot (murteet) ja luokkaerot sekä tyylien variaatioiden oleelliset komponentit ja ominaiset piirteet. Myös tekniikat, joita voi käyttää halutun tyylin saavuttamiseksi, kannattaa ottaa huomioon (Nida & Taber, 1982, s. 120). Muotoiluvaiheessa kääntäjän täytyy paneutua sekä lähdekielen että kohdekielen mahdollisiin tyyli-, rakenne- ja tekstilajiominaisuuksiin (Ingo, 1990, s. 264–265). Muotoiluvaihe tiivistetynä Ingon (1990, s. 272) sanoin: ”Analyysin lähtötekstistä antamat tiedot siirtyvät muotoiluvaiheessa kieli- ja kulttuurikäytänteiden suodattimien läpi kohdekieleen.”

2.2 Käännöksen testaus

Näiden kolmen tärkeän vaiheen jälkeen jää käännöksen testaus dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen osalta. Tämä ei siis tarkoita pelkkien käännösten vertailua, vaan täytyy selvittää, minkälaisia reaktioita ne aiheuttavat lukijoissa (Nida & Taber, 1982, s. 163). Nida ja Taber (1982, s. 163) jatkavat vielä että, käännöksessä ei saisi olla mitään sellaista, joka häiritsisi tyylillisesti, rakenteellisesti, kielellisesti tai olla semanttisesti harhaanjohtavaa tai käsittämätöntä. Nämä tekijät vaikuttavat lukijoiden mielipiteisiin käännöksestä.

Muut tekijät, jotka vaikuttavat käännökseen ovat laajennukset ja reduktio. Hyvä käänнос on usein pidempi kuin alkuperäinen teksti. (Nida & Taber, 1982, s. 163), Nida ja Taber jatkavat vielä, että tämä seikka johtuu siitä, että kääntäjällä on halu selittää asioita tarkemmin, koska oletettavasti lähdetekstin lukijalla on enemmän taustatietoa aiheesta, kuin kohdetekstin lukijalla. Tämä voi myös aiheuttaa ongelmia käännöksissä. Nida ja Taber (1982, s. 164) lähtevät siitä, että jokaisella kommunikoidulla viestillä on kaksi eri ulottuvuutta; pituus ja vaikeusaste. Jokaisella lukijalla on tietty kapasiteetti ottaa informaatiota vastaan ja mikäli kirjoittaja tekee jo lähdetekstissä virhearvion vastaanottajien kapasiteetista ottaa informaatiota vastaan, se vaikuttaa negatiivisella tavalla kohdekieleen, koska käännettäessä sanatarkasti kohdekieleen, myös pituuden ja vaikeusasteen tiimoilta, käännöksen vaikeusaste kasvaa entuudestaan. Yksi tapa ongelman selvittämiseksi on redundanssin lisääminen. Redundanssiin voivat kuulua esim. laajennukset ja reduktiot. Tekstin laajennuksiin voi kuulua esim. lauseen laajennukset ja sanojen laajennukset (Nida & Taber, 1982, s. 166–167). Laajennuksien lisäksi käytetään myös reduktiota, jotka siis tarkoittavat, että jotain lisäämisen sijaan poistetaan tekstistä. Laajennusten ja reduktioiden pääsääntöinen tarkoitus on auttaa lähimmän luontevan vastineen löytämisessä (Nida & Taber, 1982, s. 168).

Dynaamista ekvivalenssia voi olla vaikea mitata ilman kohdelukijoiden mielipiteitä reaktioista. Nida (1964, s. 140) on tämän vuoksi kehittänyt muutaman tavan, joiden perusteella voi mitata jo valmiin käännöksen onnistuneisuutta. Ensimmäinen on aukkotesti, jota Nida kutsuu clozeksi, toinen tapa mitata onnistuneisuutta on ääneen lukeminen ja kolmas on lukeminen ja kuunteleminen ja sen jälkeen kirjoitetun tai luetun tekstin toistaminen. Näistä hieman lisää luvussa 3.3.

Nida ja Taber (1982, s. 173) esittävät kysymyksen mikä on hyvä käänнос? Vastauksena he asettavat hyvän käännöksen määritelmän kahden huonon käännöksen määritelmän väliin, jotta kontrasti näiden kahden välillä näkyisi selkeästi, **huonossa käännöksessä** muoto säilyy, mutta merkitys häviää tai vääristyy. **Hyvässä käännöksessä** on dynaaminen ekvivalenssi, eli muoto on uudelleen rakennettu säilyttääkseen saman merkityksen.

Huonossa käänöksessä on kiertoilmauksia, jotka lisäävät jotakin viestiin, poistavat jostain viestistä tai vääristävät viestiä.

2.3 Dynaaminen ekvivalenssi

”Kääntäjän tehtävä on tuottaa ekvivalentteja ilmauksia” (Kujamäki, 2013, s. 359). Tähän kääntäminen perustuu. Joskus kielten kulttuurierot ja kielten sisällölliset erot tuottavat vaikeuksia kääntämisen perustavoitteessa. (Kujamäki, 2013, s. 359.) Eugene A. Nida kielitieteilijä ja raamatunkääntäjä loi yhdessä Charles R. Taberin kanssa teorian dynaamisesta ekvivalenssista. He painottavat, että dynaamisessa ekvivalenssissa kyse on siitä, että käänöksen vastaanottajan reaktioiden tulisi olla samankaltaisia kuin lähdetekstin vastaanottajan. Nidan (1964, s. 166) mukaan muodon ei välttämättä tarvitse olla sama, vaan pääasia on, että käänöksessä löytää lähimmän luontevaan vastineen lähdekielelliselle ilmaisulle.

Dynaamisen ekvivalenssin kannalta on tärkeintä, että merkitys ja reaktio säilyy tekstissä samana, vaikka muoto muuttuisi. Dynaamisessa ekvivalenssissa lukijan ei tarvitse tuntea lähdekielen kulttuuria, teksti muokataan lukijan omaan kulttuuriin sopivammaksi. Nida oli erikoistunut raamatunkäännöksiin ja hän korostaa (Suojanen ja muut, 2012, s. 51), ”että hänen käytännönläheiset teoreettiset pohdintansa on tarkoitettu sovellettavaksi kaikkeen kääntämiseen, vaikka hän ottaakin esimerkkinsä Raamatun teksteistä”.

Miten dynaamista ekvivalenssia mitataan? Nidan (1964, s. 182) mukaan käänöksen onnistumista voidaan arvioida näiden kolmen asian perusteella:

- 1) *Kommunikaatioprosessin tehokkuus*
- 2) *Alkuperäisen intention ymmärtäminen*
- 3) *Reaktion vastaavuus.*

Kommunikaatioprosessin tehokkuudella Nida (1964, s. 182) tarkoittaa sitä, että käänöksen arviointi perustuu maksimaaliseen vastaanottoon mahdollisimman vähällä

dekoodaustyöllä. Se tarkoittaa siis sitä, että redundanssin lisääminen, eli se että toistetaan jo kerrottua tekstissä, vähentää dekodeaustyön määrää.

Alkuperäisen intention ymmärtäminen voi merkitä esim. sitä dynaamisen ekvivalenssin osalta, että käännöstä saattaa joutua muokkaamaan vastaanottajan kulttuurin mukaan sopivammaksi (Nida, 1964, s. 182). Nida (1964, s. 183) painottaa, että alkuperäisen intention ymmärtämisessä ei tosiaankaan ole tarkoitus vähätellä totuudenmukaisuutta ja täsmällisyyttä vaan siinä on kyse niiden asettamisesta oikeaan perspektiiviin. Esimerkkinä voisin ottaa esim. suomalaisen sanalaskun *parempi pyy pivossa, kuin kymmenen oksalla*. Tällaista ilmaisuja tuskin on esim. saksaksi ainakaan suoraan käännettynä ja he eivät ymmärtäisi tällaista sananlaskua ilman että sitä muokattaisiin heille sopivampaan muotoon

Kolmas kriteeri eli *reaktion vastaavuus* merkitsee Nidan (1964, s. 183) mukaan sitä, että reaktion vastaavuus on orientoitunut lähdekielen kulttuuriin, jolloin lukijan tulee tuntee alkuperäisen reaktion perusteita. Reaktion vastaavuus voi myös olla orientoitunut kohdekielen kulttuuriin, jolloin lukija saa vastaavanlaisen reaktion, mutta eri kulttuurisessa kontekstissa. Nida jatkaa vielä, että vastaanottajan reaktion vastaavuuden laajuus riippuu siitä, minkälainen kulttuurinen ero on kahden viestintäkielen kontekstin välillä. Kaikki nämä Nidan määrittelemää kolme kriteeriä ovat perustana erilaisten käännösten ymmärtämisessä ja arvostelussa, eikä niitä voi täysin eristää toisistaan.

Dynaamista ekvivalenssia voi olla vaikea mitata ilman kohdelukijoiden mielipiteitä reaktioista. Nida (1964, s. 140) on tämän vuoksi kehittänyt pari tapaa, joiden perusteella voi mitata jo valmiin käännöksen onnistuneisuutta. Ensimmäinen on aikaisemmin mainittu aukkotesti, jota Nida kutsuu clozeksi. Kääntäjän on helppo hyödyntää tätä testiä itse ja testi perustuu siihen, että valitaan teksti, josta poistetaan joka viides tai ehkä jopa joka kymmenes sana ja lukijan tulee täydentää puuttuvia sanoja omasta mielestään kontekstiin sopivammalla sanalla. Jos lukija suoriutuu testissä hyvin, tekstissä on onnistuttu

ymmärrettävyyden, ennakoitavuuden ja koherenssin osalta. Jos testiin osallistuja kokee täyttämisen hankalaksi, käännöksen ennakoitavuus ja ymmärrettävyys on huono.

Toinen tapa mitata käännöksen onnistuneisuutta on Nidan (1964, s. 140–141) mukaan empiminen ja virheet ääneen lukemisessa. Kolmas tapa on pyytää koehenkilöitä kuulemaan tai lukemaan tekstejä, ja sen jälkeen raportoimaan mitä ovat kuulleet tai lukeneet. Mikäli heillä on huomattavia vaikeuksia selittämään tiettyjä piirteitä tai vaikeuksia mui-
taa yksityiskohtia, kuullut tai luettu teksti saattaa olla liian raskas. Nämä kaikki olisivat erittäin mielenkiintoisia kokeilla käytännössä, mutta koska tutkielma on rajatun mittainen, en voi tähän tutkielmaan ottaa niitä mukaan, vaan analysoin aineiston itse ja teen omista, tarkoista analyyseistäni päätelmät.

Jotta voin arvioida, miten lähdetekstin merkitys on siirtynyt käännökseen, aion kiinnittää Ingon (1990, s. 293–296) jaottelun mukaan huomiota:

- 1) *Lisäyksiin*
- 2) *Poissjättöihin*
- 3) *Merkitysvivahteisiin ja epätarkkuuksiin*
- 4) *Virheisiin*

Kun kääntäjä tekee tekstiin *lisäyksiä*, ne ovat helppo huomata. *Lisäykset* voivat olla tarpeen joko pragmaattisista syistä tai identtisen semanttisen sisällön siirtämisestä kohdekieleen, jolloin ne viimeiseksi mainitun mukaan jaetaan kahteen päätyyppiin: *semanttiset lisäykset* ja *eksplisiittistäminen* (Ingo, 1990, s. 294). *Semanttiset lisäykset* merkitsevät sitä, että uusia merkityskomponentteja syntyy lähdetekstissä esiintyvien komponenttien lisäksi. Näitä voidaan käyttää, jos suora käännös tuntuu riittämättömältä. Joskus lisätyt komponentit tuovat kaivatun lisän kohdekieleen. *Semanttiset lisäykset* voivat olla esim. adjektiiveja ja adverbeja. (Ingo, 2007, s. 123.). *Eksplisiittistäminen* tarkoittaa sitä, että varsinaista uutta informaatiota ei lisätä tekstiin, vaan teksti tehdään selväsanaiseksi, kertomalla mitä lähdetekstin rivien välissä lukee (Ingo, 2007, s. 124.)

Poisjättöihin kuuluvat *semanttiset poisjätöt* ja *implisiittistäminen*. Melkeinpä voisi sanoa, että nämä ovat lisäysten vastakohtia ja ne ovat myös tyypiltään rinnastettavissa lisäykseen. (Ingo 1990, s. 294). *Semanttiset poisjätöt* merkitsevät sitä, että jätetään kääntämättä joi-takin lähdetekstin merkityskomponentteja. Joskus nämä ovat tarpeen esimerkiksi rytmin vuoksi, mutta yleensä johtuvat kääntäjän huolimattomuudesta tai laiskuudesta. (Ingo, 2007, s. 124). Ingo jatkaa vielä, että *implisiittistäminen* merkitsee sitä, että jotakin sanoja ja ilmaisuja jätetään pois, mutta sisältö on vielä luettavissa rivien välissä.

Merkitysvivahteet ja *epätarkkuudet* tarkoittavat tässä yhteydessä sitä, että huomataan niitä merkityseroja ja epätarkkuuksia, jotka voivat esim. vääristää tekstejä ja olla harhaanjohtavia tai aiheuttaa jossain muodossa väärinkäsityksiä. (Ingo, 1990, s. 295.) Ingo (1990, s. 295) selittää selkeästi, että ”Tavallisimmat heikkoudet ovat siirtyminen liian monitulkintaiseen vastineeseen tai yläkäsitteeseen sekä – monitulkintaisen lähtökielisen ilmauksen ollessa kysymyksessä – sellaiseen merkitysvivahteen korostaminen, joka ei lauseyhteyteen sovi.” On myös olemassa niin sanottuja hyväksytyjä epätarkkuuksia eri kielten välillä; esim. mormor ja farmor ovat suomeksi isoäiti ja morfar ja farfar ovat suomeksi isoisä. Suomessa näitä ei erotella vaan käytetään molemmista isovanhemmista nimitystä isoäiti ja isoisä (Ingo, 2007, s. 124).

Virheistä puhutaan, kun lähde- ja kohdekielen yhteisten merkityskomponenttien määrä on pieni tai puuttuu kokonaan (Ingo, 1990, s. 295). Seuraavaksi analysoin kirjaa *KRT* dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta.

3 Aineiston analyysi

Analysoin aineiston niin, että vertasin lähde- ja kohdetekstiä virke virkkeeltä vierekkäin ja lisäsin tekstit Ingon (1990, s. 293–296) jaottelun mukaan kategorioihin *lisäykset*, *poisjätöt*, *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* ja *virheet*. *Semanttisia poikkeamia* oli keskimäärin kaksi per analysoitu sivu. Lisäksi tarkastelin, miten dynaamisen ekvivalenssin toteutumisessa on onnistuttu. Jotkut esimerkit saattavat kuulua kahteen eri kategoriaan ja ne myös lasketaan erikseen. Niistä on lisäksi tekstissä maininta.

Olen analysoinut kaiken kaikkiaan 75 esimerkkiä, joista 18 kuuluu kategoriaan *lisäykset*. Näistä 13 kuuluu alakategoriaan *semanttiset lisäykset* ja 5 kuuluu alakategoriaan *eksplisiittistämiset*. 14 kuuluu kategoriaan *poisjätöt*. Näistä 11 kuuluu kategoriaan *semanttiset poisjätöt* ja 3 kategoriaan *implisiittistämiset*. 39 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* ja 4 kategoriaan *virheet*. Prosenttiosuuksina tämä tarkoittaa sitä, että *lisäyksiä* on 24 %, *poisjättöjä* 18,67 %, *merkitysvivahteita ja epätarkkuuksia* 52 % ja *virheitä* 5,33 %. Taulukko 1 havainnollistaa paremmin analyysin tulokset. *Lisäyksistä* 72,22 % kuuluvat kategoriaan *semanttiset lisäykset* ja 27,78 % kategoriaan *eksplisiittistämiset*. *Poisjätöistä* 78,57 % kuuluvat kategoriaan *semanttiset poisjätöt* ja 21,43 % kategoriaan *implisiittistämiset*. *Lisäysten ja poisjättöjen alaryhmät* ovat taulukossa suluissa.

Taulukko 1. Semanttiset poikkeamat

Kategoria	%	%	%
Lisäykset	24		
(Semanttiset lisäykset)		(72,22)	
(Eksplisiittistämiset)		(27,78)	
Poisjätöt	18,67		
(Semanttiset poisjätöt)			(78,57)
(Implisiittistämiset)			(21,43)
Merkitysvivahteet ja epätarkkuudet	52		
Virheet	5,33		
Yhteensä	100	(100)	(100)

Analysoimissani esimerkeissä dynaaminen ekvivalenssi toteutui kaiken kaikkiaan 31 esimerkissä, eli 41,33 %:ssa kaikista esimerkeistä. Dynaaminen ekvivalenssi ei taas toteutunut 44 esimerkissä, eli 58,67 %:ssa kaikista esimerkeistä. Kategorioittain laskettuna 50 % dynaamisesta ekvivalenssista toteutui ja 50 % dynaamisesta ekvivalenssista ei toteutunut kategoriassa *lisäykset*. Kategoriassa *poisjätöt* 50 %:ssa dynaaminen ekvivalenssi toteutui ja 50 %:ssa se ei toteutunut. Kategoriassa *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* dynaaminen ekvivalenssi toteutui 34,21 %:ssa ja 65,79 %:ssa se ei toteutunut. Kategoriassa *virheet* dynaaminen ekvivalenssi toteutui 25 %:ssa ja 75 %:ssa se ei toteutunut (ks. taulukko 2).

Taulukko 2. Dynaamisen ekvivalenssin toteutuminen

Kategoria	Dynaaminen ekvivalenssi toteutuu %	Dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu %	Yhteensä %
Lisäykset	50	50	100
Poisjätöt	50	50	100
Merkitysvivahteet ja epätarkkuudet	34,21	65,79	100
Virheet	25	75	100

3.1 Lisäykset

Analysoimistani esimerkeistä *lisäyksiä* on kaiken kaikkiaan 24 %. *Lisäyksistä* 72,22 % kuuluvat kategoriaan *semanttiset lisäykset* ja 27,78 % kategoriaan *eksplisiittistämiset* (ks. taulukko 1). Lisäyksistä 50 %:ssa dynaaminen ekvivalenssi toteutui ja 50 %:ssa se ei toteutunut (ks. taulukko 2).

Esimerkki 3.

Däremot hade man i Frankrike, Amerika och Ryssland speciellt fullblod, trakehner och andra lätta hästar, och då måste **man** utveckla en känsligare ridning med lättare signaler. (DMK, s. 26.)

Ranskassa, Amerikassa ja Venäjällä sitä vastoin oli paljon täysiverihevosia, trakehnereita ja muita kevyitä hevosia, ja siksi **ratsastajat** näissä maissa kehittivät herkemmän ratsastustyylin ja kevyemmän signaalijärjestelmän. (KRT, s. 26.)

Esimerkissä 3 merkitys on hieman eri ja myös reaktio, koska ruotsinkielisessä versiossa käytetään *man* -pronominia, jää varsin epäselväksi, kenen vastuulle herkemmän ratsastustyylin kehittäminen jäi. Suomenkielisessä versiossa oli ilmiselvää, että juuri ratsastajat olivat ne, jotka kehittivät herkemmän ratsastustyylin, sen vuoksi dynaaminen ekvivalenssi ei tässä esimerkissä toteudu. Hultman (SS, 2003, s. 121–122) kertoo, että *man* -pronominia käytetään mm. silloin kun henkilö voi olla muttei tarvitse olla mainittuna tekstissä. Sitä käytetään usein myös silloin kun käyttäjä ei voi tai halua täsmentää viitastaan. Lisään esimerkin 3 sen vuoksi Ingon (1990, s. 294; 2007, s. 124) jaottelun mukaan kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin sanottuna *semanttisiin lisäyksiin*.

Esimerkki 4.

Ju mer **följsam** ryttaren är, desto mer finstämt kan samspelet mellan honom och hästen bli. (DMK, s. 29–30.)

Mitä **pehmeämmin ja paremmin** ratsastaja seuraa hevostaan, sitä eleettömämpää ratsastajan ja hevosen yhteistyö on, (KRT, s. 29.)

Esimerkki 4 kuuluu Ingon jaottelun mukaan kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset lisäykset* (1990, s. 293–294). Suomenkielisessä tekstissä on korvattu sana *följsam*, sanoilla *pehmeämmin* ja *paremmin*, vaikka vastaava sana on olemassa myös suomen kielessä, eli *myödetä*, kuten esimerkissä 5 (Su-ru, 2004).

Esimerkki 5.

Niin kauan kuin hevonen ei tukeudu vasempaan ohjaan, vaan välttää sen vaikutusta liikkumalla oikea puoli jäykkänä ja jännittyneenä, ei oikealla ohjalla voi myödetä. (KRT, s. 64.)

En oikein näe syytä näihin korvaaviin sanoihin, vaikka ne eivät sinänsä vaikuta dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen.

Esimerkki 6.

Om ryttaren insisterar på att hästen ändå ska **böja på nacken**, ja då uppstår det naturligtvis en konflikt. (DMK, s. 32.)

Jos ratsastaja siitä huolimatta vaatii hevosta liikkumaan voimakkaassa **peräänannossa, se aiheuttaa hevoselle kipua**, ja näin ollaan ristiriitatilanteissa. (KRT, s. 32.)

Esimerkki 6 kuuluu Ingon (1990, s. 294–295) jaottelun mukaan sekä *lisäyksiin* että *merkitysvivahteisiin ja epätarkkuuksiin*. *Böja på nacken* ja *peräänanto* eivät ole sama asia, koska hevonen saattaa taivuttaa niskaansa olematta peräänannossa. *Peräänanto* tarkoittaa, että hevonen on vastaanottavainen avuille ja se työskentelee pyöreänä ja kaulastaan, selästään ja niskastaan rentoutuneena. (KRT, s. 53), tähän ei riitä pelkkä kaulan taivuttaminen. Suomenkieliseen versioon on lisäksi tehty semanttinen lisäys, eli kirjoitettu että ”se aiheuttaa hevoselle kipua” (ks. esimerkki 3), vaikka ruotsinkielisessä versiossa sellaista ei lue. Tässä esimerkkitapauksessa dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu, koska merkitysvivahde on sen verran suuri ja lisäys tuo suomennokseen sellaisia merkityskomponentteja, joita lähdetekstissä ei ole.

Esimerkki 7.

Jo, den egentliga bakgrunden till dressyren är av militär karaktär. Igenom årtusenden har hästen varit människans transportmedel, inte minst när det har varit krig. De regler och metoder som uppstod när man skulle skola eller dressera en häst, anpassades naturligtvis till att även täcka de behov man hade inom kavalleriet (DMK, s. 33.)

Hevonenhan on ollut vuosituhansien ajan kulkuvälineenä niin sodassa kuin **rauhassa**. Nykypäivän kouluratsastussäännöt ja hevosten koulutusmenetelmät pohjautuvat suurilta osin ratsuväen taitoihin. (KRT, s. 33.)

Esimerkki 7 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *eksplisiittistämiset*, koska suomenkieliseen tekstiin on lisätty sana *rauhassa*, vaikkei siitä varsinaisesti puhuta ruotsinkielisessä tekstissä (Ingo, 1990, s. 293–294). Toki siinä voi rivien välistä lukea, että hevonen on ollut kulkuvälineenä myös rauhan aikaan. Tästä eksplisiittistämisestä on kyse (Ingo, 1990, s. 294; 2007, s. 123–124). Dynaaminen ekvivalenssi toteutuu esimerkissä 7 juuri sen vuoksi, että lisäyksestä huolimatta merkitys on luettavissa rivien välistä.

Esimerkki 8.

Det första kravet var att hästen skulle vara lätt att styra. Anledningen var att ryttaren – soldaten – officeren som regel bara hade en hand ”ledig”, för i den andra höll han något slags vapen. (DMK, s. 34.)

Ratsuväen menestyksen tärkeimpiä edellytyksiä oli hevosen helppo ohjattavuus. Ratsastajalla – sotilaalla tai upseerilla – oli useimmiten toisessa kädessä ase, **joten hevosta oli kyettävä ohjaamaan yhdellä kädellä.** (KRT, s. 33–34.)

Esimerkki 8 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin sanottuna, tähän on käytetty ekplisiittistämistä, eli käännöstä on tehty selvemmäksi kirjoittamalla sen mitä rivien välissä lukee (Ingo, 1990, s. 294). Tässä on onnistuttu hyvin; lähdeteksti jää jotenkin vajaaksi, koska siinä ei kerrota, mitä siitä seurasi, kun ratsuväellä oli vain yksi käsi vapaana. kohdetekstissä kerrotaan, että hevosta oli kyettävä ohjaamaan yhdellä kädellä, koska toisessa kädessä oli ase. Tässä esimerkissä dynaaminen ekvivalenssi pääsee kuitenkin toteutumaan, koska asian oikea laita on luettavissa rivien välissä.

Esimerkki 9.

När det i dressyrreglementets bedömningsunderlag bl. a. står ”Hästen ska se ut som om den av sig själv utför allt vad ryttaren begär av den”, är det alltså inte bara ett krav som ställs för att det ska se tjustigt ut (DMK, s. 34.)

Kansainvälisten kouluratsastussääntöjen **kohdassa 401.3** sanotaan muun muassa, että hevosen tulee suorittaa vaaditut liikkeet kuin omasta aloitteestaan. Tämän tavoitteen taustalla on muutakin kuin visio tyylikkästä kouluratsastuksesta. (KRT, s. 34.)

Esimerkki 9 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset lisäykset* (Ingo, 1990, s. 293–294). Suomenkielisessä tekstissä lukee selkeästi kouluratsastussääntöjen numeroitu kohta, kun se taas puuttuu kokonaan ruotsinkielisestä tekstistä. Tässä on sellainen esimerkki, että pitäisi miettiä, että onko kääntäjä ottanut liikaa vapauksia ja loitonnut liikaa lähdetekstistä. Dynaaminen ekvivalenssi toteutuu siitä huolimatta esimerkissä 9.

Esimerkki 10.

Det händer ganska ofta att hästen inte längre fungerar bra p.g.a. att den har fått ont av en felaktig sadel eller att den av samma skäl rör sig felaktigt och därför får förslitningsskador. (DMK, s. 35.)

Hevonen, jolla **jatkuvasti** käytetään epäsopivaa satulaa, kipeytyy ja tulee vastahakoiseksi tai rupeaa työskentelemään virheellisesti, mikä johtaa kulumisvammiin. (KRT, s. 35.)

Esimerkki 10 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset lisäykset* (Ingo, 1990, s. 293–294). Jostain syystä suomenkieliseen versioon on lisätty sana *jatkuvasti*, vaikkei ruotsinkielisessä versiossa ole mitään viitteitä tällaiseen toimintaan. Tässä tapauksessa on hieman liikaa loitottu lähdetekstistä ja kenties oletettu, että ruotsinkielisessä versiossakin tarkoitetaan näin. Dynaaminen ekvivalenssi ei tämän vuoksi toteudu esimerkissä 10.

Esimerkki 11.

Men longeringsarbetet kan också användas för att lära ”den aktiva sitsen”, dvs. att **ryttaren med sin inverkan börjar bestämma över hästen**. (DMK, s. 41.)

Mutta liinatyöskentelyä voi käyttää myös aktiivisen istunnan harjoittamisessa niin, että **ratsastaja istunnallaan alkaa määrätä hevosen reaktioita**. (KRT, s. 41.)

Esimerkki 11 kuuluu kategoriaan *lisäykset*, ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset lisäykset*, koska suomenkieliseen tekstiin on tuotu uusi merkityskomponentti, jota ei lähdetekstissä ole (Ingo, 2007, s. 123). Ruotsinkielisessä tekstissä ratsastaja alkaa istunnallaan määrätä hevosta kokonaisuudessaan, mutta suomenkielisessä tekstissä ratsastaja alkaa istunnallaan määrätä hevosen reaktioita. Suomenkielinen teksti on täsmällisempi, mutta eroaa merkitykseltään lähdetekstistä sen verran, että vaikutta dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen negatiivisesti.

Esimerkki 12.

Rätta först till sitsen – först när den är i ordning och hästen går korrekt bör man gå tillbaka till inläringen av rörelsen. (DMK, s. 50.)

Korjaa ensin istunta, ja vasta kun se on kohdallaan ja hevonen liikkuu oikeassa **muodossa**, voit palata liikkeen harjoitteluun. (KRT, s. 50.)

Esimerkki 12 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *eksplisiittistäminen*, koska rivien välistä välistä voi lukea, mitä lähdetekstissä ei kerrota ja se ilmaistaan kohdetekstissä (Ingo, 2007, s. 123–124). Ruotsinkielisessä tekstissä lukee *hästen går korrekt*, eli hevonen liikkuu oikein, kun suomenkielisessä versiossa hevonen *liikkuu oikeassa muodossa*. Merkitys on sama, vaikka asia on ilmaistu eri tavalla. Esimerkissä 12 dynaaminen ekvivalenssi toteutuu.

Esimerkki 13.

Därför gäller det att du redan från början får hästen att reagera på så små impulser som möjligt, och att du arbetar mot att ständigt **förfina** dina hjälper. (DMK, s. 53.)

Siksi sinun on alusta lähtien saatava hevonen reagoimaan mahdollisimman pieneen impulssiin ja työskenneltävä jatkuvasti apujesi säätelemiseksi niin, että ne tulevat yhä **huomaamattommiksi ja hienommiksi**. (KRT, s. 53.)

Esimerkki 13 kuuluu kategoriaan *lisäykset*, ja tarkemmin kategoriaan *eksplisiittistämiset* (Ingo, 1990, s. 294). Ruotsinkielisessä tekstissä puhutaan sanasta *förfina*, kun taas suomenkielisessä tekstissä sana on korvattu kahdella sanalla, *huomaamattommiksi ja hienoimmiksi*. Tässä on kyseessä käänös, jonka tekstiin on lisätty uusia sanoja, varsinaisesti lisäämättä uutta informaatiota (Ingo, 2007, s. 123). Dynaaminen ekvivalenssi toteutuu, lisäyksestä huolimatta.

Esimerkki 14.

För ryttarens vidkommande gäller också att om man måste använda mycket kraft för att inverka på hästen, blir ridningen jobbig och krampaktig, och dessa negativa impulser överförs ögonblickligen till hästen. (DMK, s. 53.)

Jos ratsastaja käyttää paljon voimia vaikuttamiseen, ratsastus tulee työlläksi ja **jännittyneeksi**, kouristuksenomaiseksi. Nämä negatiiviset asiat vaikuttavat välittömästi hevoseen. (KRT, s. 53.)

Esimerkki 14 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset lisäykset* (Ingo, 1990, s.294). Suomenkieliseen tekstiin on lisätty sana *jännittynyt*. Kyseessä on semanttinen lisäys, koska kohdetekstiin on lisätty oleellinen uusi merkityskomponentti, jota ei ole lähdetekstissä (Ingo, 2007, s. 123). Tässä jää hieman epäselväksi miksi tällaiseen ratkaisuun on päädytty. Kovin suurta merkitystä lisäyksellä ei ole dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta, koska jännittyneisyyden voi yhdistää kouristamiseen.

Esimerkki 15.

Jag sitter inte heller konstant och klämmer med mina knän och ben när jag rider. (DMK, s. 58.)

Ylimalkaan en istu **satulassa** niin, että koko ajan ratsastaessani puristaisin polvilla tai pohkeilla. (KRT, s. 58.)

Esimerkki 15 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *eksplisiittistämiset*, koska kohdetekstiin on tehty lisäys, joka ei varsinaisesti ole semanttinen lisäys, vaan kuvaa sellaista asiaa, jota voi lukea rivien välistä lähdetekstistä (Ingo 2007, s. 123–124). Kohdetekstiin on lisätty sana *satula*, joka puuttuu kokonaan lähdetekstistä. Tässä esimerkissä dynaaminen ekvivalenssi kuitenkin toteutuu, koska satulan puuttumisella lähdetekstistä ei ole tässä yhteydessä suurta vaikutusta.

Esimerkki 16.

Hästen ska kunna ställas lika lätt både till höger och till vänster och man ska också kunna räta ut den dessemellan. (DMK, s. 64.)

Hevonen on kyettävä asettamaan yhtä helposti oikealle kuin vasemmalle, ja asetusten välissä se on voitava suoristaa **täysin**. (KRT, s. 64.)

Esimerkki 16 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset lisäykset*, koska kohdetekstiin on lisätty sana *täysin*, joka ei esiinny lähdetekstissä ollenkaan (Ingo, 1990, s. 293–294). Lähdetekstissä kerrotaan, että hevosta on voitava suoristaa, mutta suoristamisen astetta ei kerrota laisinkaan toisin kuin kohdetekstissä, jossa hevosta on voitava suoristaa täysin. Dynaamisen ekvivalenssin kannalta tällaisella lisäyksellä on merkitystä, koska lukija kuvittelee mielessänsä hevosen suoristamista eri tavalla kohde- ja lähdetekstissä. Dynaaminen ekvivalenssi ei tämän vuoksi esimerkissä 16 toteudu.

Esimerkki 17.

Att kunna kombinera syn och känsel är en färdighet som är av stort värde för ryttaren, inte minst när vi går vidare till sidvärtsrörelserna. (DMK, s. 65.)

Se että osaat yhdistää näkemäsi ja tuntemasi **muodon ja liikkeen**, on erittäin hyödyllistä jatkotyöskentelyssä, kun siirrytään varsinaisiin sivuttaisliikkeisiin. (KRT, s. 65.)

Esimerkissä 17 on *lisäys* ja tarkemmin *semanttinen lisäys*, koska kohdetekstiin on lisätty sanat: osaat yhdistää näkemäsi ja tuntemasi *muodon* ja *liikkeen* (Ingo, 1990, s. 293–294; KRT, s.65). Sanat *muoto* ja *liike* puuttuvat kokonaan lähdetekstistä ja ne muuttavat itse lauseen merkityksen. Dynaaminen ekvivalenssi ei tämän vuoksi pääse esimerkissä 17 toteutumaan.

Esimerkki 18.

Om jag har med mindre rutinerad ryttare att göra, ber jag dem ofta göra skänkelvikningen med hästens framben på spåret, bakben innanför spåret och med huvudet in mot väggen som fungerar som en sorts broms. (DMK, s. 65.)

jos valmennan vähemmän kokeneita ratsastajia, pyydän usein heitä ratsastamaan pohkeenväistöä **pitkällä sivulla**, hevosen etujalat kaviouralla ja takajalat uran sisäpuolella. Pää on kohti seinää, joka tällöin toimii eräänlaisena jarruna. (KRT, s. 65.)

Esimerkissä 18 on *lisäys* ja tarkemmin sanottuna semanttinen *lisäys* (Ingo, 1990, s. 293–294). Lähdetekstissä Kyrklund pyytää ratsastajia ratsastamaan pohkeenväistöä hevosen jalat kaviouralla, kun taas kohdetekstissä hän pyytää ratsastajia ratsastamaan pohkeenväistöä pitkällä sivulla, hevosen etujalat kaviouralla. Kääntäjä on kenties tässä esimerkissä Ingon (2007, s. 123) lailla ajatellut, että kohdeteksti on jollain tapaa epätäydellinen ja hän halusi selventää, että ratsastus nimenomaan tapahtui *pitkällä sivulla*. Dynaaminen ekvivalenssi pääsee joka tapauksessa esimerkissä 18 toteutumaan, koska oleelliset asiat vastaavat toisiaan.

Esimerkki 19.

Jag stannar upp hästen, påminner den om att en förhållning betyder att den ska bromsa. (DMK, s. 67.)

Jos hevonen kiirehtii pohkeenväistössä eteen pois altani, pysäytän sen ja muistutan hevosta siitä, että ohjaspidäte tarkoittaa, että sen pitää hidastaa. (KRT, s. 67.)

Esimerkissä 19 on *lisäys* ja tarkemmin *semanttinen lisäys* (Ingo, 1990, s. 293–294). Kohdetekstissä esiintyvä lause: *Jos hevonen kiirehtii pohkeenväistössä eteen pois altani*, puuttuu kokonaan lähdetekstistä. Tässä lisäyksen tavoitteena on todennäköisesti selkeyttää tekstiä, koska lähdetekstin esimerkki on hieman vajaa (Ingo, 2007, s. 123). Dynaaminen ekvivalenssi ei tässä toteudu, koska lähdetekstissä, ei kohdetekstin tavoin, ilmene miksi hevonen pysäytetään.

Esimerkki 20.

Man ska inte först banka till hästen så att den blir rädd och lägger sig på tygeln och det därmed blir nödvändigt att bromsa upp den kraftigt. Det blir då en kollision mellan dessa båda korrigerande hjälper och det är fel sätt att nå framgång på. (DMK, s. 68.)

Hevosta ei ensin pidä **takoa pohkeilla** niin, että se pelästyy ja rupeaa roikumaan ohjalla, jolloin ratsastaja joutuu jarruttamaan sitä rajusti. Tällöin korjaavat avut ovat ristiritaisia, mikä on virheellinen menettelytapa eikä johda menestykseen. (KRT, s. 68.)

Esimerkki 20 kuuluu kategoriaan *lisäykset* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset lisäykset* (Ingo, 1990, s. 293–294). Lähdetekstissä ei kerrota mihin kohti hevosta taotaan ja kohdetekstistä käy ilmi, että hevosta taotaan pohkeilla. Kääntäjän intentio on todennäköisesti ollut selkeyttää tekstiä, ettei esim. lukijalle synny vääriä mielikuvia takomisesta (Ingo, 2007, s. 123). Dynaaminen ekvivalenssi ei tässä tapauksessa toteudu, koska itse takomisesta saa eri kuvan lähdetekstistä kuin kohdetekstistä.

Esimerkki 21.

Det är viktigt att ryttaren bestämmer sig för var skänkelvikningen ska upphöra, och att ekipaget rör sig på ett rakt spår från utgångspunkten. (DMK, s. 68.)

On tärkeätä, että ratsastajalla on kiintopiste, johon pohkeenväistön on päätyttävä, ja että ratsukko liikkuu suoralla uralla **alku- ja loppupisteen välillä**. (KRT, s. 68.)

Esimerkissä 21 kohdetekstiin on tehty *lisäys* ja tarkemmin *semanttinen lisäys* (Ingo, 1990, s. 293–294). Kohdetekstissä lukee, lähdetekstistä poiketen, että ratsukko liikkuu suoralla uralla alku- ja loppupisteen välillä, kun taas lähdetekstissä ratsukko liikkuu suoralla uralla alkupisteestä. Kysymysmerkiksi jää lähdetekstin osalta mihin ratsukko liikkuu alkupisteestä. Kohdetekstissä tämä on selvää. Tästä syystä dynaaminen ekvivalenssi ei esimerkiksi 21 pääse toteutumaan, koska kohdetekstissä on päädytty selkeyttämään tekstiä semanttisella lisäyksellä (Ingo, 2007, s. 123).

3.2 Poisjätöt

Analysoimistani esimerkeistä *poisjättöjä* oli kaiken kaikkiaan 18,67 %, *Poisjätöistä* 78,57 % kuuluvat kategoriaan *semanttiset poisjätöt* ja 21,43 % kategoriaan *implisiittistämiset* (ks. taulukko 1). Poisjätöistä dynaaminen ekvivalenssi toteutui 50 %:ssa esimerkeistä ja 50 %:ssa se ei toteutunut.

Esimerkki 22.

Om du träffar en japan, och själv bara kan tala svenska, är det en mycket ogynnsam utgångspunkt för ömsesidig förståelse. Även om du höjer rösten **mer och mer tills du skriker**, blir du ändå inte förstådd så länge du fortsätter att tala svenska. (DMK, s. 25.)

Jos tapaat japanilaisen, joka puhuu ainoastaan japania ja itse puhut vain suomea, ovat edellytykset toistenne ymmärtämiseen melko olemattomat. Vaikka korottaisit ääntäsiikin, japanilainen ei ymmärrä sinua niin kauan kuin jatkat suomeksi. (KRT, s. 25.)

Suomenkielisessä tekstissä äänenkorotus on lievempi kuin ruotsinkielisessä. Siinä ei kerrota kuinka paljon ääntä korotetaan, kun taas lähdetekstissä ääntä korotetaan huutamiseen saakka. Asiaa avataan lisää seuraavassa lauseessa ja tässä lauseessa äänen korottaminen rinnastetaan hevosen kanssa kommunikointiin. Jossakin muussa tapauksessa tällaisella äänen korottamisen asteella ei olisi valtavan suurta merkitystä dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta, mutta koska äänen korottaminen rinnastetaan hevosen kanssa toimimiseen, sillä voi olla merkitystä. Joku voi ymmärtää väärin, että hevosten keskuudessa toimivien on tapana huutaa ja silloin vastaanottajan reaktiossa voi olla lähdetekstin ja kohdetekstin kannalta huomattava ero. Ingon (1990, s. 294; 2007, s. 124) jaottelun mukaan laittaisin esimerkin 22 kategoriaan *poisjätöt* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset poisjätöt*. *Poisjätöt* merkitsevät aina sitä, että jotain informaatiota jää puuttumaan ja saattavat myös vaikuttaa sanoman perille menoon (Ingo, 1990, s. 294). Koska kyseessä on kuitenkin vertauskuva, pääsanoma menee perille ja tässä yhteydessä dynaaminen ekvivalenssi toteutuu.

Esimerkki 23.

Det var särskilt fransmannen Robichon de La Guérinière som på 1700-talet upptäckte hur viktigt det är att gymnastisera hästen, **så att den inte i onödan sliter på sina leder och senor**, utan att musklerna blir så starka **att hästen kan tåla den belastning ryttaren utsätter den för**. (DMK, s. 34.)

Jo 1700-luvulla ranskalainen Robichon de La Guérinière kiinnitti erityistä huomiota hevosten voimisteluttamisen tärkeyteen. La Guérinière painotti, että hevosten lihaksista on huolehdittava ja että niitä on vahvistettava niin, **että niveliä ja jänteitä ei rasieta kohtuuttomasti**. KRT, s. 34.)

Esimerkki 23 kuuluu Ingon jaottelun mukaan kategorioihin *poisjätöt* ja *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (1990, s. 294–295). Tässä tapauksessa kyseessä on *semanttinen*

poisjättö, ja ne köyhdyttävät aina tekstiä jossain määrin ja saattavat vaikuttaa lopulliseen sanomaan (Ingo, 1990, s. 294). Tässä on kuitenkin suomenkielisessä versiossa jostain syystä päätetty jättää pois se seikka, että hevosen lihaksistosta on huolehdittava ja että niitä on vahvistettava, jotta se kestäisi ratsastusta. Samassa esimerkissä on myös merkitysero, koska ruotsinkielisessä versiossa hevonen itse rasittaa jänteensä ja nivelensä, mutta suomenkielisessä versiossa joku muu rasittaa sen niveliä ja jänteitä. Dynaaminen ekvivalenssi ei tässä esimerkissä toteudu, koska sekä *poisjättö* että merkitysvivahde muuttavat merkitystä sen verran, että lukijan reaktiokaan ei voi olla sama.

Esimerkki 24.

Om armbågarna pekar utåt blir handen och handleden spända, vilket innebär att ryttaren blir **okänslig och inte följsam i sina tygeltag**. (DMK, s. 36.)

Jos kyynärpäät sojottavat ulospäin, käsi ja ranne jännittyvät, ja ratsastajan **käden herkkyyks heikkenee**. (KRT, s. 36.)

Esimerkki 24 kuuluu kategoriaan *poisjätöt* (Ingo, 1990, s. 294). Ruotsinkielisessä versiossa ratsastajan ohjasotteen herkkyyks ja myötäys heikkenee, kun taas suomenkielisessä versiossa herkkyyks heikkenee. Ingon (2007, s. 124) mukaan tällainen tapaus on *semanttinen poisjättö*, joka aina heikentää informaation perillemenoä. Myötäys on ratsastuksen oppaissa tärkeä termi, ja sellaisen termin *poisjättö* vaikuttaa negatiivisesti dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen (Harris & Clegg, 2014, s. 166).

Esimerkki 25.

Är den djupaste punkten för långt bak, kommer ryttaren att sitta i "stolsits", varvid **skänklarna tvingas för långt framåt och då tvingas också överkroppen bakåt**. (DMK, s. 37.)

Jos taas syvin kohta on liian takana, ratsastaja ajautuu "tuoli – istuntaan", ja **pohkeet siirtyvät liian eteen**. (KRT, s. 37.)

Esimerkin 25 virkkeessä esiintyy *semanttinen poisjättö*, koska tässä jotakin oleellista on jätetty pois suomenkielisestä tekstistä (Ingo, 1990, s. 294). Ruotsinkielisessä tekstissä tuoli-istuntaan ajautuneen ratsastajan pohkeet siirtyvät liian eteen ja ylävartalo taakse. Suomenkielisessä tekstissä pelkästään pohkeet siirtyvät liian eteen. Tässä on aika suuri

ero, joka auttaa ratsastajaa hahmottamaan mitä virheellisestä istunnasta voi seurata. Dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu esimerkissä 25.

Esimerkki 26.

Ett av de vanligaste felen en ryttare gör när en rörelse inte lyckas är att **kollapsa i mellandelens inre sida och därigenom falla ut till den yttre sidan.** (DMK, s. 43.)

Yksi tavallisimmista virheistä, joihin ratsastaja sortuu harjoituksen epäonnistuuessa, on se, että hän putoaa istumaan **toiselle puolelle satulaa.** (KRT, s. 43.)

Esimerkin 26 laitan kategoriaan *semanttiset poisjätöt* ja myös kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294). Semanttisiin poisjättöihin laittaisin sen takia, että suomenkielisestä tekstistä puuttuu aika olennaisia semanttisia komponentteja, jotka vaikuttavat lopputulokseen (Ingo, 1990, s. 294). Suomenkielisestä tekstistä puuttuu esim. kokonaan ratsastajan keskiosan oikean puolen lyhyistyminen, joka johtaa siihen, että ratsastaja putoaa ulkopuolelle istumaan. *Merkitysvivahteisiin ja epätarkkuuksiin* laittaisin sen takia, että suomenkielisessä versiossa ei lue kummalle puolelle satulaa ratsastaja putoaa istumaan, kun taas ruotsinkielisessä versiossa ratsastaja putoaa ulkopuolelle istumaan. Ratsastuksessa sisäpuoli on se puoli, joka on lähempänä ratsastuskentän keskiosaa, eli vasempaan kierrokseen vasen on sisäpuoli ja oikea on ulkopuoli, kun taas oikeaan kierrokseen sisäpuoli on oikealla ja ulkopuoli vasemmalla (Harris & Clegg, 2014, s. 165). Dynaaminen ekvivalenssi ei esimerkissä 26 toteudu koska lukija saattaa saada päinvastaisen vaikutelman suomennoksesta ”hän putoaa istumaan toiselle puolelle satulaa” (KRT, s. 43).

Esimerkki 27.

En annan mycket viktig uppgift för en tränare är att anpassa träningen av en rörelse så att både häst och ryttare **utan problem och frustration** kan lära sig rörelsen. (DMK, s. 46.)

On myös erittäin tärkeätä, että valmentaja osaa suunnitella harjoituksen siten, että sekä ratsastaja että hevonen suuremmitta **ongelmitta** oppivat suorittamaan sen. (KRT, s. 46.)

Esimerkki 27 kuuluu Ingon (1990, s. 294) jaottelun mukaan kategoriaan *poisjätöt*, ja tarkemmin *semanttisiin poisjättöihin*. Ruotsinkielisessä tekstissä ratsastajan ja hevosen

pitäisi ilman ongelmia ja turhautumista oppia suorittamaan harjoitusta, kun taas suomenkielisessä tekstissä ratsastajan ja hevosen pitäisi ilman suurempia ongelmia oppia suorittamaan harjoitusta. Poisjätöstä huolimatta dynaaminen ekvivalenssi toteutuu esimerkissä 27, koska lopputuloksen kannalta sillä ei tässä yhteydessä ole suurta merkitystä.

Esimerkki 28.

Är hästen olydig, är det klart att den ska sättas på plats, **men bara när det inte är något tvivel om att den inte är rädd eller inte förstår sin ryttare.** (DMK, s. 51.)

Jos kyseessä on jälkimmäisestä, on selvää, että hevonen täytyy pistää järjestykseen, **mutta vain silloin, kun hevonen varmasti tietää, miksi sitä oikaistaan.** (KRT, s. 51.)

Esimerkki 28 laitan kategoriaan *poisjätöt* ja tarkemmin kategoriaan *implisiittistämiset*. Se tarkoittaa sitä, että tässä tilanteessa sanoja on jätetty pois, mutta merkitys säilyy rivien välissä (Ingo, 2007, s. 124). Ruotsinkielisessä tekstissä kerrotaan, että hevonen täytyy pistää järjestykseen, kunhan varmistuu ensin siitä, ettei se pelkää tai ymmärrä ratsastajansa. Suomenkielisessä versiossa hevonen täytyy pistää järjestykseen vain silloin, kun hevonen varmasti tietää, miksi sitä oikaistaan, koska pelkoa tai ymmärtämättömyyttä ei saa rangaista (Kaimio & Tallberg, 2004, s. 209). Dynaaminen ekvivalenssi toteutuu kuitenkin, koska merkitys säilyy rivien välissä.

Esimerkki 29.

Ofta kan några små **"handchecks" (halvhalter)** vara nödvändiga för att hålla tempot, men ju tidigare du känner att hästen anpassar sig till dina önskemål om tempo, ju mindre hjälper behövs. (DMK, s. 54.)

Usein pienet **puolipidätteet** ovat välttämättömiä tempon säilyttämiseksi, mutta mitä pikemmin tunnet, että hevonen sopeutuu tempotoivomuksiisi, sitä pienemmillä avuilla voit ratsastaa. (KRT, s. 54.)

Esimerkki 29 kuuluu kategoriaan *poisjätöt* ja tarkemmin *semanttiset poisjätöt* (Ingo, 1990, s. 294). Lähdetekstissä on käytetty englanninkielistä sanaa *handchecks* ja kuitenkin suluissa sanaa *halvhalt*, joka on sana, jota Kyrklund muuten käyttää kirjassaan (DMK, s. 54, 57, 98). Lähdetekstissä on kaksi sanaa, jotka tarkoittavat samaa asiaa. Kohdetekstissä käytetään pelkästään sanaa *puolipidäte* ja se riittänee dynaamisen ekvivalenssin

toteutumiseen, koska poisjätössä ei tapahdu mitään merkittävää tekstin ymmärrettävyyden osalta (Ingo, 1990, s. 294).

Esimerkki 30.

När jag på ett senare stadie i utbildningen ska förbereda hästen på en rörelse eller reglera tempot eller samlingsgraden – **det som normalt kallas en halvhalt** – så behöver jag som regel bara sätta in denna ”vikthjälp” så känslig har min häst blivit. (DMK, s. 57.)

Kun sitten myöhemmässä koulutusvaiheessa valmistelen hevosta tietyn liikkeen suorittamiseen, tempon säännöstelemiseen tai kokoamisasteen tarkistamiseen, riittää yleensä vain tämä painoapu normaalin puolipidätteen sijaan, sillä hevoseni ovat tulleet niin herkiksi. (KRT, s. 57.)

Esimerkki 30 kuuluu kategoriaan *poisjätöt* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset poisjätöt*, koska kohdetekstistä on jätetty kokonainen sivulause pois (Ingo, 1990, s. 294). Lähdetekstissä termejä on selkeytetty lisäämällä sivulause ”det som normalt kallas en halvhalt” (DMK, s. 57), kun kohdetekstistä tällainen tekstiä selkeyttävä sivulause on jätetty kokonaan pois. Dynaaminen ekvivalenssi ei esimerkissä 30 toteudu, koska poisjätön takia kohdekielestä jää puuttumaan selkeyttävää informaatiota.

Esimerkki 31.

När man kan rida rakt på **medellinjen** kan man övergå till att träna ställning, fortfarande på medellinjen eller någon annan rak linje förutom fyrkantsspåret. (DMK, s. 64.)

Kun pystyy ratsastamaan suoraan, voi ruveta harjoittelemaan hevosen asettamista, joko keskihalkaisijalla tai kaviouran sisäpuolella kulkevalla suoralla linjalla. (KRT, s. 64.)

Esimerkin 31 laitan kategoriaan *poisjätöt*, ja tarkemmin kategoriaan *impliittistämiset* (Ingo, 1990, s. 294). Kohdetekstissä puuttuu, lauseen alkupäästä sana keskihalkaisija, vaikka se on kirjoitettuna lähdetekstissä. Sama sisältö on kuitenkin olemassa, mutta enneminkin rivien välissä luettavissa, joten dynaamisen ekvivalenssin toteutuminen ei esimerkissä 31 kärsi kyseisestä poisjätöstä, vaikka Ingon mukaan tällainen menetelytapa vaikeuttaa lähdetekstin sanoman välittymistä (2007, s. 124).

Esimerkki 32.

för man kan ju bara se det som händer **från sadeln och framåt**. (DMK, s. 65.)

Yleensä hän ratsastaja näkee ainoastaan sen, mikä tapahtuu hevosen **etuosassa**. (KRT, s. 65.)

Esimerkissä 32 on *poisjättö* ja tarkemmin *semanttinen poisjättö* (Ingo, 1990, s. 294). Lähdekielellä esiintyvä sana *sadel*, eli *satula* (Su-ru, 2004), on jätetty kokonaan pois kohdekielen tekstistä. Vaikka Ingon (2007, s. 124) mukaan semanttisissa poisjätöissä tapahtuu informaation köyhtymistä, sanoisin että tässä tapauksessa dynaaminen ekvivalenssi toteutuu siitä huolimatta, koska kaikki satulasta eteenpäin kuuluu hevosen etuosaan ja näin ollen lukijan reaktiokin säilyy samana.

Esimerkki 33.

Eftersom jag lägger så stor vikt vid mitt **ABC** och börjar med det så tidigt, lär sig hästen mycket snart att flytta sig åt sidan, bort från ryttarens ben. Detta inövas allra bäst genom skänkelvikning, som jag börjar med nästan samtidigt som **ABC**, dvs. när unghästen burit ryttare i några månader. (DMK, s. 65.)

Koska painotan koulutusta niin paljon ja aloitan sen niin aikaisin, oppii hevonen pian liikkumaan sivulle, ratsastajan pohjetta väistäen. Aloitan pohkeenväistön harjoittelun nuorilla hevosilla siinä vaiheessa, kun ne ovat kantaneet ratsastajaa selässään muutaman kuukauden. (KRT, s. 65.)

Esimerkin 33 laitan kategoriaan *poisjätöt* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset poisjätöt*, koska kohdetekstistä puuttuu kokonaan maininta ABC:stä eli Kyrän aakkosista, joka on aika oleellinen asia tässä kirjassa (Ingo, 1990, s. 294). Tässä dynaaminen ekvivalenssi ei pääse tämän asian vuoksi toteutumaan.

Esimerkki 34.

Om hästen ändå går framåt istället för åt sidan, bromsar jag upp den – ja, gör kanske t.o.m. halt och **upprepar skänkelhjälpen, dvs. gör det åter obekvämt för den på den vänstra sidan**. (DMK, s. 65–66.)

Jos hevonen menee edelleen eteenpäin sen sijaan, että se siirtyisi sivulle, jarrutan sitä – tarvittaessa jopa pysähdykseen saakka, ja **teen sille asiat taas epämiellyttäväksi vasemmalta puolelta**. (KRT, s. 65–66.)

Esimerkin 34 laitan kategoriaan *poisjätöt* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset poisjätöt* (Ingo, 1990, s. 294). Lähdetekstissä lukee, että *upprepar skänkelhjälpen*, eli *toistan pohjeavun* (Koiranen, 2021). Tämä on jätetty pois kohdetekstistä kokonaan ja siinä lukee ainoastaan, että ratsastaja tekee hevoselle asiat epämiellyttäväksi vasemmalta puolelta, muttei kerrota miten. Tässä tapauksessa dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu, koska

kohdetekstin lukija ei voi tietää, miten ratsastaja tekee hevoselle asiat epämiellyttäväiksi. Lähdetekstistä taas käy selvästi ilmi, että ratsastaja tekee hevoselle asiat epämiellyttäväiksi toistamalla pohjeapuja. Tämä on hyvä esimerkki siitä, että poisjätöt köyhdyttävät tekstiä ja vaikeuttavat tekstin ymmärrettävyyttä (Ingo, 1990, s. 294).

Esimerkki 35.

När hästen har lärt sig sidvärts är det dags att börja träna skänkelvikningen så som den ska utföras på **tävling**. (DMK, s. 68.)

Kun hevonen on oppinut liikkumaan sivusuuntaan, on aika opetella **sääntöjen mukaista** pohkeenväistöä. (KRT, s. 68.)

Esimerkin 35 laitan kategoriaan *poisjätöt* ja tarkemmin kategoriaan *implisiittistämiset* (Ingo, 1990, s. 294). Lähdetekstissä opetellaan kilpailuissa suoritettavaa pohkeenväistöä, kun kohdetekstissä opetellaan sääntöjen mukaista pohkeenväistöä. Kohdetekstissä ei puhuta kilpailemisesta mitään, mutta se on kuitenkin luettavissa rivien välistä, koska kilpailuissahan mennään sääntöjen mukaan. *Implisiittistämisellä* on Ingon (2007, s. 124) mukaan tapana vaikeuttaa lähdetekstin sanoman välitystä, mutta tässä tapauksessa dynaaminen ekvivalenssi pääsee toteutumaan, koska sanoma on niin selkeästi luettavissa rivien välissä, vaikka ilmaisutapa onkin erilainen.

Esimerkki 36.

Till slut vill jag gärna påminna om att om en häst blir döv för hjälperna, dvs. struntar i dem och inte reagerar alls, och man därför tvingas förstärka hjälperna, är det viktigare *att* man får en reaktion, än att man får den korrekta reaktionen genast. (DMK, s. 69.)

Jos hevonen on kuuro avuille, ts. ei välitä niistä eikä reagoi niihin, ja ratsastaja sen vuoksi joutuu vahvistamaan apujaan, on tärkeämpää, että hevonen ylipäätään reagoi kuin se, että ensimmäisellä yrittämällä saadaan vastaukseksi oikea reaktio. (KRT, s. 69.)

Esimerkin 36 laitan kategoriaan *poisjätöt* ja tarkemmin kategoriaan *semanttiset poisjätöt* (Ingo, 1990, s. 294). Kääntäjä on päättänyt kohdetekstissä jättää kokonaan huomioimatta lähdetekstin ensimmäisen lauseen, jossa Kyrklund muistuttaa ratsastajaa asioista. Asialla ei ole merkitystä dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta, mutta on kuitenkin hyvä huomioida, koska kuten Ingo (2007, s. 124) on todennut, poisjätöt köyhdyttävät aina tekstiä jonkun verran.

3.3 Merkitysvivahteet ja epätarkkuudet

Analysoimistani esimerkeistä *merkitysvivahteita ja epätarkkuuksia* oli kokonaisuudessaan 52 % (ks. taulukko 1). Kategoriassa *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* dynaaminen ekvivalenssi toteutui 34,21 %:ssa ja 65,79 %:ssa se ei toteutunut (ks. taulukko 2).

Esimerkki 37.

För mig är det av stort värde att ha **ett enkelt och klart system att rida efter**, som bl.a. går ut på att få hästen att gå för så lätta hjälper som det över huvud taget är möjligt. Därigenom sparar jag inte bara hästens utan i synnerhet mina egna krafter, och det är inte minst viktigt om man rider många hästar varje dag. (DMK, s. 26–27.)

Itselläni on ollut paljon hyötyä siitä, että **menetelmäni on selkeä ja yksinkertainen** ja perustuu mahdollisimman kevyeen apujenkäyttöön. Haluan, että hevoseni kulkevat kevyillä avuilla, sillä se säästää sekä hevostani että omia voimavarojani, mikä on erittäin arvokasta ja tärkeää, kun on ratsastettava monta hevosta päivittäin. (KRT, s. 26–27.)

Esimerkissä 37 on hieman harhaanjohtavaa, kenen menetelmästä oikein on kyse. Ruotsinkielisessä versiossa Kyrklund kertoo toisin sanoin, että hänellä on jokin tietty menetelmä, jota hän seuraa ja suomenkielisessä versiossa menetelmä voi olla joko hänen laatimansa tai jonkun muun laatima menetelmä, jota Kyrklund seuraa. Kontekstistakaan ei käy ilmi kenen kyseinen menetelmä on. Ingo (1990, s. 295) puhuu siitä, että käännäessä tapahtuu semanttisia muutoksia, jossa esim. yksiselitteisestä tulee monitulkintainen. Esimerkki 37 kuuluu näin ollen kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Dynaaminen ekvivalenssi ei pääse toteutumaan koska suomennoksessa jää hieman epäselväksi kenen laatimasta menetelmästä on kyse.

Esimerkki 38.

Ryttaren har följande ”kommunikationsmedel”, HJÄLPER, för att **inverka på** hästen: (DMK, s. 28)

Ratsastajalla on käytössään seuraavat ”kommunikointivälineet” – AVUT, joiden avulla hän **hallitsee** hevostaan: (KRT, s. 28.)

Esimerkki 38 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Sana *inverka* on suomennettuna *vaikuttaa* ja suomennettaessa on käytetty sanaa *hallita*, joka tässä tapauksessa tarkoittaa *kontrollera* (Su-ru, 2004). Näiden kahden sanan

välillä on selvä merkitysero, joka saattaa vaikuttaa myös dynaamiseen ekvivalenssin toteutumiseen. Ingon mukaan kaikkiin vivahde-eroihin ei voi tarttua, mutta sellaisiin kyllä, jotka voivat esimerkiksi aiheuttaa väärinkäsityksiä (1990, s. 295). Esimerkissä 38 ruotsinkielisestä versiosta saa paljon pehmeämmän kuvan, eli sellaisen kuva, että ratsastaja voi pehmeästi omalla toiminnallaan vaikuttaa hevoseen. Suomenkielisessä esimerkissä on paljon negatiivisempi ja kovempi sävy; sellainen, että hevonen olisi eläimenä jotenkin hallitsematon ja villi ja sitä pitää hallita kovin ottein. Tässä tapauksessa dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu.

Esimerkki 39.

Beroende på hur ryttaren placerar sin vikt och sin tyngdpunkt i förhållande till hästens balans, **kan han få hästen att gå långsammare**, fortare eller att vända. (DMK, s. 28.)

Riippuen siitä, miten ratsastaja sijoittaa painonsa ja painopisteensä suhteessa hevosen tasapainoon, **hän saa hevonsa kulkemaan hitaammin**, nopeammin tai kääntymään. (KRT, s. 28.)

Esimerkki 39 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Ruotsinkielisessä versiossa käytetään ilmaisua ”kan han få hästen att gå långsammare” (DMK, s. 28) ja suomenkielisessä versiossa taas ”hän saa hevonsa kulkemaan hitaammin” (KRT, s. 28). Siinä mielessä kyseessä on merkittävä ero, koska suomenkielisessä versiossa annetaan ymmärtää, että jos käyttää oikeita painoapuja, hevonen toimii aina toivotulla tavalla ja ihan niin yksiselitteistä se ei valitettavasti ole. Esimerkissä 39 dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu merkityseron vuoksi.

Esimerkki 40.

I internationell dressyr finns idag en **tendens** att rida mycket temperamentsfulla och känsliga hästar, (DMK, s. 30.)

Kuumat ja herkät hevoset ovat nykyisin **suosittuja** kansainvälisillä kouluradoilla. (KRT, s. 30.)

Esimerkki 40 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Dynaamisen ekvivalenssin kannalta tällä ei ole suurta merkitystä, mutta jos sanavalintoihin kiinnittää huomiota, niissä on selkeä ero. Ruotsinkielisen *tendens* -sanan merkitys on *alttius, taipumus, tendenssi* kun taas suomenkielinen *suosittu* -sanan merkitys on *populär* (Su-ru, 2004). Toisin sanoen, ruotsinkielisessä versiossa kerrotaan, että

kansainväliset kouluratsastajat ovat taipuvaisia valitsemaan kuumia ja herkkiä ratsuja, kun taas suomenkielisessä versiossa todetaan, että herkät ratsut ovat kerta kaikkiaan suosituimpia. Dynaaminen ekvivalenssi ei tämän merkityseron vuoksi toteudu.

Esimerkki 41.

likaväl som de **önskemål** man idag har om sin häst, kanske skiljer sig mycket från dem man har om några år. (DMK, s. 30.)

aivan kuten ratsastajan **näkemyks** omasta ihannehevosesta on nyt varmasti erilainen kuin muutaman vuoden kuluttua. (KRT, s. 30.)

Esimerkki 41 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Tämä johtuu sanavalinnasta; ruotsinkielisessä tekstissä käytetään sanaa *önskemål*, jonka merkitys voisi tässä yhteydessä olla toivomus tai toive, kun taas suomenkielisessä tekstissä lukee *näkemyks*, joka ennemminkin tarkoittaa *suhtautumistapaa* (Su-ru, 2004). Vaikka tässä on merkitysero, sillä ei ole tässä yhteydessä merkitystä, joten tässä esimerkissä dynaaminen ekvivalenssi toteutuu merkityserosta huolimatta.

Esimerkki 42.

”i morgon ska jag **hänga mig på** höger tygel, eller också ska ja helt enkelt inte gå på tygeln”, (DMK, s. 30.)

”huomennapa **pureudunkin kiinni** oikeaan ohjaan, tai itse asiassa en viitsi kulkea kuolaimella ollenkaan”, (KRT, s. 30.)

Esimerkissä 42 on pieni merkitysero, jolla ei ole merkitystä dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta. (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä hevonen *roikkuu* oikeassa ohjassa, mutta suomennoksessa se *pureutuu* kiinni oikeaan ohjaan. KS :n (2020) mukaan *roikkua* -sanan merkitys on *riippua* tai *killua*, kun taas *pureutua* -sanan merkitys on mm. *tarttua*, *tarrautua johonkin lujasti*. Tämä mielikuva saattaa aiheuttaa vääriä assosiaatioita, mutta hevosihmisten keskuudessa käytetään molempia termejä, joten sen vuoksi dynaaminen ekvivalenssi toteutuu merkityserosta huolimatta.

Esimerkki 43.

Själv har jag ridit alla möjliga raser, bl.a. ardenner, finska kallblod, arabiska och engelska fullblod, russ och **varmblod** och det har funnits någonting bra i dem alla! (DMK, s. 30,32.)

Olen ratsastanut monenlaisia hevosia, ardennereita ja suomenhevosiä, arabialaisia ja englantilaisia täysverisiä, rusponeja ja **puoliveriratsuja**, ja kaikissa on ollut jotain hyvää! (KRT, s.30,32.)

Esimerkissä 43 on erittäin mielenkiintoinen lause. Kyrklund kertoo ruotsinkielisessä versiossa ratsastaneensa *varmblod* -hevosella, eli suomeksi *lämminverisellä*. On olemassa kaksi eri hevosrotua, joita kutsutaan lämminveriseksi ja perusmääritelmä lämminveriselle on lämminverinen ravihevonen. Toinen rotu on lämminverinen ratsuhevonen, jossa on kaksi eri alaryhmää eli puoliveriset ja täysveriset (Ridning, 2021). Tässä ongelmaksi koituu se, että useimmat hevosihmiset luulevat näin ollen Kyran ratsastaneen lämminverisellä ravihevosella, ja yleisesti ottaen lämminverisiä ravihevosiä pidetään ratsastukseen soveltumattomina, koska ne ovat jalostettu ajohevosiksi (Hippos, 2021a). Kuitenkin suomenkielisessä versiossa puhutaan puoliverisestä, joka olisi oikea määritelmä, jos siis Kyrklund on ratsastanut lämminverisellä ratsuhevosella, mikä tässä nyt kuitenkin on todennäköistä (Hippos, 2021b). Nida (Ingo 1990, s. 147) puhuu termien hierarkiasta ja että pitää valita oikea sana ns. oikealta tasolta. Tässä tapauksessa puhutaan sanojen sisäkkäisyydestä. Tähän valittu termi on väärältä hierarkkiselta tasolta valittu, eli *varmblod* on yläkäsite ja *halvblod* on alakäsite ja se vaikuttaa lopulliseen merkitykseen ja näin ollen myös lukijan reaktioihin (Ingo, 1990, s. 147). Puoliverinen on määritelmältään tarkempi kuin pelkkä *varmblod* -sana. Ingo (1990, s. 148) kertoo, että ”Kääntäjän on käytettävä termejä, jotka ovat yhtä spesifisiä tai yhtä geneerisiä kuin lähtötekstin vastaavat kohdat ovat.” Esimerkki 43 on hyvä esimerkki *epätarkkuudesta* tekstissä (Ingo 1990, s. 295; 2007, s. 124). Tässä tapauksessa on kuitenkin käynyt niin, että itse käänös on parempi kuin lähdeteksti ja voimme tietenkin olettaa, että kääntäjä on tarkistanut, että kyseessä on puoliverinen eikä lämminverinen ravihevonen, kuten ruotsinkielisestä versiosta voisi olettaa. Dynaaminen ekvivalenssi ei suuren merkityseron vuoksi toteudu esimerkissä 43.

Esimerkki 44.

Om ryttaren insisterar på att hästen ändå ska **böja på nacken**, ja då uppstår det naturligtvis en konflikt. (DMK, s. 32.)

Jos ratsastaja siitä huolimatta vaatii hevosta liikkumaan voimakkaassa **peräänannossa**, se aiheuttaa hevoselle kipua, ja näin ollaan ristiriitatilanteessa. (KRT, s. 32.)

Esimerkki 44 kuuluu Ingon (1990, s. 294–295) jaottelun mukaan sekä *lisäykseen* että *merkitysvivahteisiin ja epätarkkuuksiin*. *Böja på nacken* ja *peräänanto* eivät ole sama asia, koska hevonen saattaa taivuttaa niskaansa olematta peräänannossa. *Peräänanto* tarkoittaa, että hevonen on vastaanottavainen avuille ja se työskentelee pyöreänä ja kaulastaan, selästään ja niskastaan rentoutuneena. (KRT, s. 53), tähän ei riitä pelkkä kaulan taivuttaminen. Suomenkieliseen versioon on lisäksi tehty semanttinen lisäys, eli kirjoitettu että ”se aiheuttaa hevoselle kipua”, ks. esimerkki 44, vaikka ruotsinkielisessä versiossa sellaista ei lue. Tässä esimerkkitapauksessa dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu, koska merkitysvivahde on sen verran suuri ja lisäys tuo suomennokseen merkityskomponentteja, joita lähdetekstissä ei ole.

Esimerkki 45.

Det gick inte för sig att hästen i strid blev rädd och skenade **in i fiendens led!** (DMK, s. 34.)

Eihän käynyt päinsä, että hevonen taistelun tiimellyksessä pelästyi ja pakeni **taivaan tuuliin**. (KRT, s. 34.)

Esimerkissä 45 on *merkitysero*, jolla saattaa olla merkitys dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta (Ingo, 1990, s. 294–295). Suomenkielisessä versiossa hevonen ei saisi paeta *taivaan tuuliin*, eli jäljettämiin (KS, 2020), kun taas ruotsinkielisessä versiossa hevonen ei saisi säikähtäessään *juosta vihollista kohti*. Suomenkielisestä versiosta saa sellaisen mielikuva, että hevonen ryntää pois päin vihollisesta ja ruotsinkielisestä versiosta hevonen ryntää, kuten aikaisemmin totesin vihollista kohti. Tämä synnyttää vääriä assosiaatioita ja tällaisiin *merkitysvivahteisiin ja epätarkkuuksiin* tulee Ingon (1990, s. 295) mukaan tarttua, tämän vuoksi esimerkissä 45 dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu.

Esimerkki 46.

Det var särskilt fransmannen Robichon de La Guérinière som på 1700-talet upptäckte hur viktigt det är att gymnastisera hästen, **så att den inte i onödan sliter på sina leder och senor**, utan att musklerna blir så starka **att hästen kan tåla den belastning ryttaren utsätter den för**. (DMK, s. 34.)

Jo 1700-luvulla ranskalainen Robichon de La Guérinière kiinnitti erityistä huomiota hevosten voimisteluttamisen tärkeyteen. La Guérinière painotti, että hevosten lihaksista on huolehdittava ja että niitä on vahvistettava niin, **että niveliä ja jänteitä ei rasiteta kohtuuttomasti**. KRT, s. 34.)

Esimerkki 46 kuuluu Ingon (1990, s. 294–295) jaottelun mukaan kategorioihin *poisjätöt* sekä *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet*. Poisjätöt köyhdyttävät aina tekstiä jossain määrin ja saattavat vaikuttaa lopulliseen sanomaan (Ingo, 1990, s. 294). Tässä on kuitenkin suomenkielisessä versiossa jostain syystä päätetty jättää pois se seikka, että hevosen lihaksistosta on huolehdittava ja että niitä on vahvistettava, jotta se kestäisi ratsastusta. Samassa esimerkissä on myös merkitysero, koska ruotsinkielisessä versiossa hevonen itse rasittaa jänteensä ja nivelensä, mutta suomenkielisessä versiossa joku muu rasittaa sen niveliä ja jänteitä. Dynaaminen ekvivalenssi ei sen vuoksi toteudu esimerkissä 46.

Esimerkki 47.

De rörelser som man på La Guérnières tid lärde hästen, och fortfarande lär den, var och är inte ett mål i sig själva, utan en kontroll av att utbildningen och gymnastiseringen hade haft önskad verkan. La Guérnières system "École de Cavalerie" är vad vi menar när vi talar om klassisk ridkonst – det utgör den egentliga förlagan och grunden för den sportgren som idag heter dressyr. (DMK, s. 34.)

La Guérnièren ajan **harjoitukset** ovat edelleen käyttökelpoisia. Ne eivät ole, eivätkä edelleenkaan ole, pelkkä tavoite, vaan niillä kontrolloidaan, että koulutus ja voimistelu ovat edistyneet oikealla tavalla. La Guérnièren "école de Cavalerie" on klassisen kouluratsastuksen alkulähde ja nykyaikaisen kouluratsastuksen perusta urheilulajina. (KRT, s. 34.)

Esimerkki 47 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet*, koska tässä on päätetty korvata ruotsinkielinen sana *rörelser* sanalla *harjoitukset* (Ingo, 1990, s. 294–295). *Rörelse* -sanana suomenkielinen merkitys on *liike* (Su-ru, 2004). *Harjoitus* voi taas olla esim. KS:n mukaan harjoitustehtävä (2020), joka on laajempi käsite kuin liike. *Liike* voi olla osa harjoitustehtävää, mutta se ei välttämättä ole koko tehtävä. Tässä esimerkissä jää epäselväksi, että käytetäänkö Guérnièren opettamia liikkeitä vai harjoitustehtäviä. Dynaaminen ekvivalenssi ei epäselvyyden vuoksi toteudu esimerkissä 47.

Esimerkki 48.

Först och främst ska ryttaren vara placerad på det ställe på hästen där man sitter mest behagligt och där det är bekvämast för hästen att bära ryttarens vikt – och det är där ryttarens och hästens tyngdpunkter sammanfaller, i den lägsta punkten på hästens rygg bakom manken och fri från bogarna/skulderbladen. (DMK, s. 35.)

Ensinnäkin hevosen selässä on istuttava niin, että sekä ratsastajalle että hevoselle mahdollisimman miellyttävää. Hevoselle ratsastajan

kantaminen on mahdollisimman mukavaa, kun ratsastaja istuu hevosen selän syvimmissä kohdassa, sään takana niin, että hevosen lavat saavat täyden liikkumisvapauden. Silloin ratsastajan ja hevosen painopiste yhtyvät. (KRT, s. 35.)

Esimerkissä 48 on pieniä *merkityseroja*, jotka eivät vaikuta dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen, mutta niistä kannattaa mainita (Ingo, 1990, s. 294–295). Suomennoksessa sanajärjestystä on muutettu aika lailla ja se voi vaikuttaa siihen, mitä tekstissä pidetään tärkeänä. Varsinkin suomennoksen viimeinen lause, jossa kerrotaan painopisteestä, on irrallaan tekstistä. Lähdetekstissä sama lause on leivottu tekstiin jo alkupäässä. Kääntäjä on näistä seikoista huolimatta onnistunut hyvin dynaamisen ekvivalenssin toteutumisessa.

Esimerkki 49.

Sett från sidan ska ryttarens axel, höft och häl bilda en rak linje, och precis likadant är det med knä och **tå**. (DMK, s. 36.)

Sivusta katsottuna ratsastajan hartiat, lantio ja kantapäät muodostavat suoran linjan, samoin polvi ja **jalkaterä**. (KRT, s. 36.)

Esimerkki 49 kuuluu Ingon (1990, s. 294–295) jaottelun mukaan kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet*, jotka saattavat vaikuttaa kielteisesti dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen. *Tå* ja *jalkaterä* omaavat eri merkityksen. *Tå* merkitsee varvasta ja *jalkaterä* on ”(ihmisen) jalan alaosa nilkasta lähtien” (KS, 2020), eli periaatteessa tässä viivan voi vetää mihin tahansa ihmisen jalan alaosaan. Tällöin tieto esiintyy vääristettynä koska tarkoituksena on vetää suora viiva polvesta varpasiin, kuten ruotsinkielisessä tekstissä ilmenee (Ks. kuva KRT, s. 36).

Esimerkki 50.

När det gäller armarnas placering ska man kunna dra ett rakt sträck genom armbåge, handled och tygel till hästens **mun**. (DMK, s. 36.)

Käsivarren asento on oikea, kun voidaan vetää suora linja ratsastajan kyy-närpään ja ranteen sekä ohjan kautta **kuolaimeen**. (KRT, s. 36.)

Esimerkki 50 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Hevosen *suu* ja *kuolain* ovat eri asia, vaikka ruotsinkielisessä tekstissä vedetään suora linja suuhun (*mun*), kun taas suomenkielisessä tekstissä vedetään suora linja kuolaimeen. Asia on tärkeä, koska itse ratsastukseen voi vaikuttaa kielteisesti, jos tämän

ymmärtää väärin. Kuolainhan on hevosen suussa ja se lepää suupielissä, joten siihen kohti tulisi vetää suora linja kyynärpäähän, ranteen ja ohjan kautta. Tämän vuoksi dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu.

Esimerkki 51.

Att **armarnas** placering ska vara som tidigare nämnts, beror också på att ryttaren i denna ställning brukar minsta möjliga muskelkraft för att bära upp dem och därför har störst möjlighet att få en följsam kontakt med hästens mun. (DMK, s. 40.)

Kun **käsivarsi** on oikeassa asennossa, ratsastaja käyttää vain vähän lihasvoimaa käden kantamiseen, mikä on paras edellytys pehmeän ja mukautuvan tuntuman pitämiseksi hevosen suuhun. (KRT, s. 40.)

Esimerkin 51 laitan kategoriaan *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Tässä esimerkissä on pieni merkitys vivahte, joka ei vaikuta dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen, mutta joka kannattaa mainita. Ruotsinkielisessä tekstissä käytetään monikkoa sanasta käsivarsi, kun taas suomenkielisessä versiossa samasta sanasta käytetään yksikkömuotoa. Olisi mielenkiintoista saada tietää miksi tällaiseen ratkaisuun on päädytty, koska suomennos olisi yhtä hyvin voinut olla monikkomuodossa, kuten lähde-tekstikin.

Esimerkki 52.

(liksom man håller ett **vinglas** i handen utan att spilla). (DMK, s. 40.)

(kuin kädessä olisi **vesilasi**). (KRT, s. 40.)

Esimerkki 52 kuuluu kategoriaan *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Tässä on jostakin syystä päätetty valita kaksi erilaista juoma-/ juomalasityyppiä. Ruotsinkielisessä tekstissä käytetään sanaa *vinglas*, joka tarkoittaa *viinilasia* ja suomenkielisessä tekstissä puhutaan *vesilasista*. Nidan erottelun mukaan (Ingo, 1990, s. 149) tällaiset tapaukset kuuluvat kategoriaan *merkitysten viereisyys*. Tällaisia sanoja ei voi vaihtaa toisiinsa ja säilyttää sama merkitys, vaikka näillä olisikin paljon yhteisiä tekijöitä. Tällaiset eivät niinkään vaikuta kieleen, vaan ne valitaan käytännön syistä. Vaikka tässä esimerkissä on päätetty käyttää ruotsiksi sanaa *vinglas*, niin kirjassa esiintyy myöhemmin esimerkki, jossa myös ruotsiksi käytetään sanaa *vattenglas*, eli *vesilasi* (DMK, s. 49). Merkitys vivahteesta huolimatta dynaaminen ekvivalenssi toteutuu esimerkissä 52.

Esimerkki 53.

Ett av de vanligaste felen en ryttare gör när en rörelse inte lyckas är att **kollapsa i mellandelens inre sida och därigenom falla ut till den yttre sidan**. (DMK, s. 43.)

Yksi tavallisimmista virheistä, joihin ratsastaja sortuu harjoituksen epäonnistuesssa, on se, että hän **putoaa istumaan toiselle puolelle satulaa**. (KRT, s. 43.)

Esimerkin 53 laitan kategoriaan *semanttiset poisjätöt* ja myös kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Semanttisiin poisjätöihin laittaisin sen takia, että suomenkielisestä tekstistä puuttuu aika olennaisia semanttisia komponentteja, jotka vaikuttavat lopputulokseen (Ingo, 1990, s. 294). Suomenkielisestä tekstistä puuttuu esim. kokonaan ratsastajan keskiosan oikean puolen lyyhistyminen, joka johtaa siihen, että ratsastaja putoaa ulkopuolelle istumaan. *Merkitysvivahteisiin ja epätarkkuuksiin* laittaisin sen takia, että suomenkielisessä versiossa ei lue kummalle puolelle satulaa ratsastaja putoaa istumaan, kun taas ruotsinkielisessä versiossa ratsastaja putoaa ulkopuolelle istumaan. Ratsastuksessa sisäpuoli on se puoli, joka on lähempänä ratsastuskentän keskiosaa, eli vasempaan kierrokseen vasen on sisäpuoli ja oikea on ulkopuoli, kun taas oikeaan kierrokseen sisäpuoli on oikealla ja ulkopuoli vasemmalla (Harris & Clegg, 2014, s. 165). Dynaaminen ekvivalenssi ei esimerkissä 53 toteudu koska lukija saattaa saada päinvastaisen vaikutelman ”hän putoaa istumaan toiselle puolelle satulaa” suomennoksesta (KRT, s. 43).

Esimerkki 54.

När man tränar för att lära in en medveten muskulär rörelse, sker det en långvarig och komplicerad process i hjärnan innan den medvetna rörelsen blir så rutinmässig att den blir omedveten – blir till en **reflex**. (DMK, s. 47.)

Lihasten hallinnan tietoista oppimisharjoittelua edeltää pitkäaikainen ja monimutkainen aivoprosessi, jonka aikana tietoinen oppiminen käy niin rutiinomaiseksi, että siitä tulee tiedostamaton, **vaistonvarainen**. (KRT, s. 47.)

Esimerkin 54 laitan kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Tällä pienellä merkityserolla ei ole vaikutusta dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen, mutta on kuitenkin mainitsemisen arvoinen. Ruotsinkielisessä tekstissä on sana *reflex*, jonka määritelmä on SO: n (2021) mukaan nopea kehon reaktio, joka tapahtuu

ilman että henkilö itse on tästä tietoinen. Suomenkielisessä tekstissä sen sijaan lukee vaistonvarainen, jonka määritelmä on KO: n (2015) mukaan ”lajikohtainen (perimästä ja ympäristötekijöistä johtuva) sisäinen tekijä, joka saa määräoloissa lajin yksilöt käyttäytymään tahattomasti määrätavalla”. Tähän voi liittyä esim. ”*Vaistoon perustuva tiedostamaton toiminta*” (KO, 2015), kuten suomenkielisessä tekstissä ilmenee.

Esimerkki 55.

Stora förändringar förorsakar ofta stora frustrationer och **här gäller det att vara envis** och inte ge upp fastän det känns nästan omöjligt! (DMK, s. 48.)

Suuret muutokset aiheuttavat monesti myös voimakasta turhautumista. **Tässä punnitaan ratsastajan sitkeyttä** jatkaa itsepäisesti oikealla tiellä silloinkin, kun kaikki tuntuu täysin mahdottomalta! (KRT, s. 48.)

Esimerkki 55 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Ruotsinkielisessä versiossa rohkaistaan ratsastajaa jatkamaan, vaikka asiat tuntuivat mahdottomalta ja suomenkielisessä versiossa ratsastajan päätöksiä taas punnitaan. Asia käy kuitenkin selväksi, joten dynaaminen ekvivalenssi toteutuu merkitysvivahteesta huolimatta.

Esimerkki 56.

Låt ryttaren få lite ny **inspiration!** Ofta har en ryttare och tränare arbetat tillsammans i många år och det har smugit sig in en viss form av tristess i rutinen. (DMK, s. 49.)

Suo ratsastajallesi mahdollisuus saada vähän uusia **vaikutteita!** Usein ratsastaja ja valmentaja ovat työskennelleet yhdessä monta vuotta, ja työruutiineihin on tullut jossain määrin turtumusta. (KRT, s. 49.)

Esimerkin 56 laitan kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Tällä *merkitysvivahteella* ei ole suurta merkitystä dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta, mutta esimerkki on kuitenkin tarkastelemisen arvoinen. Ruotsinkielinen sana *inspirera* on SO: n (2021) mukaan Sisäisen sysäyksen herättäminen, kun taas *vaikute* on määritelmältään ”henkiseen toimintaan tai kehitykseen vaikuttava ulkopuolinen virike, esikuva tms., vaikutus” (KS, 2020). *Tristess* -sanan merkitys on tunne ilon tai mielenkiinnon puuttumisesta, kun suomenkielinen *turtua* -sana tarkoittaa tulla tunnottomaksi, puuttua (KS, 2020; SO, 2020).

Esimerkki 57.

Om eleven inte kan få ridningen att fungera, **sätter jag mig upp på hästen**, för att visa att det går att utföra rörelsen, men också för att visa hur det ska se ut när rörelsen utförs korrekt. (DMK, s. 50.)

Jos joku oppilaistani ei onnistu harjoituksessa, **saatan nousta hänen hevosensa selkään**, näyttääkseni toisaalta, että harjoituksen kyllä voi suorittaa, ja toisaalta, miltä liike oikein tehtynä näyttää. (KRT, s. 50.)

Esimerkin 57 laitan kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Ruotsinkielisessä tekstissä Kyra istuu varmasti hevosen selkään ja suomenkielisessä tekstissä hän saattaa istua hevosen selkään. Asialla ei ole merkitystä dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta, mutta on mainitsemisen arvoinen esimerkki, koska Ingon (2007, s.125) mukaan tällaisiin merkitysvivahteisiin törmää usein teksteissä, joissa tietoisesti halutaan jättää tilaa erilaisille tulkinnoille.

Esimerkki 58.

Det hästen och jag utför ska inte bara se lätt ut – det ska helst också **vara** lätt att utföra för oss båda, för då trivs både hästen och jag bäst. (DMK, s. 53.)

Sen, mitä hevonen ja minä suoritamme, ei ainoastaan pidä näyttää helpolta vaan sen täytyy mieluiten **tuntua** meistä molemmista mahdollisimman helpolta, jolloin sekä hevosen että minun on hyvä olla. (KRT, s. 53.)

Esimerkki 58 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 199, s. 294–295). Lähdetekstin sana *vara* ja kohdekielen sana *tuntea*, eivät tarkoita samaa asiaa. *Vara* -verbi tarkoittaa tässä yhteydessä, että suorituksen täytyy olla helppo, kun taas suomenkielisessä tekstistä puhutaan siitä, että suoritus täytyy tuntua helpolta (SO, 2021). Ero tuntemisen ja olemisen välillä on tekstissä selkeä, muttei välttämättä vaikuta dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen, koska jos jokin on helppoa, se yleensä myös tuntuu helpolta ja lukijan reaktio säilyy samankaltaisena sekä lähde- että kohdekielen esimerkissä.

Esimerkki 59.

Jag anser att det är fel om man har mer tyngd i handen och brukar mer kraft på att bromsa hästen med tygeln, än man använder för att driva den framåt. (DMK, s. 54.)

Olen aina ollut sitä mieltä, että jotain on vialla, jos tarvitset enemmän voimia jarruttamaan hevosta ohjilla kuin sen eteenajamiseen. (KRT, s. 54.)

Esimerkki 59 kuuluu ryhmään *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä lukee, että Kyra on sitä mieltä, että jotain on vialla, kun taas kohdetekstissä lukee, että Kyra on aina ollut sitä mieltä, että jotain on vialla. Dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta tällä on merkitystä, koska kohdetekstissä painotetaan sanaa *aina*. Se antaa sellaisen kuvan, että mikään ei voi muuttaa hänen näkemystään tästä asiasta, kun taas lähdetekstistä tulee sellainen mielikuva, että se on lievempi toteutus.

Esimerkki 60.

En väsentlig sak i mitt sätt att rida är att jag lär mina hästar att reagera **snabbt** på mina hjälper, (DMK, s. 54.)

Tärkeä seikka ratsastustavassani on myös se, että opetan hevoseni reagoimaan **välittömästi** apuihini. (KRT, s. 54.)

Esimerkki 60 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä kerrotaan, että Kyrklund opettaa hevosensa reagoimaan *nopeasti* apuihin, kun taas kohdetekstissä käytetään nopeasti sanan asemesta, sanaa *välittömästi*. KS: n (2020) määritelmän mukaan sana *välittömästi* tarkoittaa tässä yhteydessä *heti*, kun taas *nopeasti* tarkoittaa *pian*. Käsitteenä nopeasti voi tarkoittaa eri asioita. Jää epäselväksi, että tarkoitetaanko tässä yhteydessä sekunnin päästä, minuutin päästä tai kenties viiden minuutin päästä. Dynaamisen ekvivalenssin toteutuminen jää esimerkissä 60 toteutumatta, koska tässä merkitysvivahde on niin suuri, että saattaa syntyä väärinkäsityksiä (Ingo, 1990, s. 295).

Esimerkki 61.

Jag vill att hästen lär sig att lyda de tre mest grundläggande signalerna – en i taget: den framåtdrivande hjälpen (skänkeln), **den förhållande hjälpen (tygeln)** och den vändande hjälpen (vikt och skänkel i kombination med tygeln). (DMK, s. 54.)

Ensimmäiseksi opetan aivan nuorelle hevoselle, että sen on kuunneltavavälittömästi kolmea perussignaalia, ja opetan ne yhden kerrallaan: eteenpäinajava apu (pohkeet), **piaffe apu (ohjat)**, ja kääntävä apu (paino ja pohkeet yhdessä ohjan kanssa). (KRT, s. 54.)

Esimerkki 61 kuuluu kategoriaan *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä puhutaan *pidätteestä (förhållande hjälp)*, kun taas suomennoksessa puhutaan *piaffe avusta* (KRT, s. 55–56). Olisi ollut helpompi ratkaisu kirjoittaa suoraan pidättävistä avuista, niin ei syntyisi mahdollisia väärinkäsityksiä. Piaffe on kouluratsastuksessa korkeasti koulutettujen hevosten koottua ravia paikallaan (KRT, s. 142). Tällaisen termin käyttö saattaa tässä yhteydessä aiheuttaa eri asteisilla ratsastajilla erilaisia reaktioita ja dynaaminen ekvivalenssi ei tämän vuoksi esimerkissä 61 toteudu.

Esimerkki 62.

På det sättet skapas tidigt de första aggressionerna och **blockeringarna** i hästen. (DMK, s. 55.)

Tällä tavoin aiheutat jo ensimmäiset aggressiot ja saadaan hevonen **ymmälleen**. (KRT, s. 55.)

Esimerkki 62 kuuluu kategoriaan *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdekielen sanavalinta *blockering*, joka tarkoittaa tässä yhteydessä estoa, kun taas kohdetekstissä puhutaan siitä, että saadaan hevonen *ymmälleen*, joka tarkoittaa esim. olla epätietoisena tai hämillään (Su-ru, 2004; KS, 2020). Dynaaminen ekvivalenssi ei tässä yhteydessä toteudu, koska merkitysvivahde on niin suuri, että se vaikuttaa tekstin ymmärrettävyyteen ja näin ollen myös reaktioon.

Esimerkki 63.

Dessutom är det så, att om du inte kan ge efter på tygeln, så kan du inte heller släppa taget med benen. Så länge hästen hänger i tygeln, fortsätter du att klämma med **benen**. (DMK, s. 56–57.)

Totuushan on, että jos et pysty myötäämään kädellä, et myöskään voi päästää pohkeita irti. Niin kauan kuin hevonen roikkuu ohjalla, sinä jatkat **pohkeilla** puristamista. (KRT, s. 57.)

Esimerkki 63 kuuluu kategoriaan *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä puhutaan siitä, että jatketaan jaloilla (*ben*) puristamista, kun taas kohdetekstissä jatketaan pohkeilla puristamista. Jalan määritelmä on KS: n (2020) mukaan ihmisen alaraaja; jalkaterä, pohkeen määritelmä on säären takaosa. Tässä esimerkissä on käytetty sanoja eri hierarkkiselta tasolta (Ingo, 1990, s. 147). Sanalla *pohje* on suurempi intensio kuin sanalla *ben* eli *jalka*. *Jalka* on laajempi käsite ja *pohje* on osa jalkaa ja näin ollen tarkempi käsite (Ingo, 1990, s. 147). Ingo, (1990, s.148) kertoo, että

kääntäjän pitäisi löytää vastineita, jotka ovat lähtötekstin kanssa samalla hierarkkisella tasolla, muuten voi syntyä virheitä. Lukijalle välittyy myös väärää tietoa, koska ratsastuksellisesti saattaa olla suurikin ero siinä, että puristatko hevosta koko jalalla vai pohkeilla. Esimerkissä 63 dynaaminen ekvivalenssi ei sen vuoksi toteudu.

Esimerkki 64.

Naturligtvis lyckas man inte den första gången man försöker, men efter fem, sex försök brukar hästen ha **förstått budskapet**. (DMK, s. 57.)

Myötäämisharjoitus ei tietenkään onnistu heti ensimmäisellä kerralla, mutta viiden, kuuden yrityksen jälkeen hevonen yleensä **oppii läksynsä**. (KRT, s. 57.)

Esimerkissä 64 on pieni *merkitysero*, joka vaikuttaa negatiivisesti dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen. Sen takia se kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä hevonen ymmärtää mitä tarkoitetaan (*förstått budskapet*), muutaman toiston jälkeen, mutta suomennoksessa hevonen *oppii läksynsä* muutaman kerran jälkeen. Suomennos kuulostaa paljon kielteisemmältä, aivan kuten se olisi hevoselle jonkunlainen rangaistus.

Esimerkki 65.

Jag fortsätter alltså inte att trycka med skänklarna **då hästen reagerat**. (DMK, s. 57.)

En jää puristamaan pohkeella **hevosen lähdettyä liikkeelle**. (KRT, s. 57.)

Esimerkin 65 laitan kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). lähdetekstissä kerrotaan, ettei jäädä puristamaan pohkeilla (trycka med skänklarna) hevosen reagoitua, kun kohdetekstissä ei jäädä puristamaan pohkeilla hevosen lähdettyä liikkeelle (Koiranen, 2021). Reagoida-sanan merkitys on mm. vastaus, vaste ärsykkeeseen (KS, 2020). Reaktiohan voi olla minkäläinen tahansa, esim. hyppy sivulle, jolloin hevonen saisi väärästä asiasta palkinnon, jos ratsastaja tällöin lakkaa puristamasta pohkeilla. Tässä on todennäköisesti tarkoitus saada hevonen liikkumaan eteenpäin, eikä esim. hyppäämään sivulle. Esimerkissä 65 dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu merkityseron takia.

Esimerkki 66.

Jag ska kanske poängtera att jag *inte* använder mina ben för att bromsa eller **parera** hästen. (DMK, s. 58.)

Haluan samalla tähdentää, että en käytä jalkojani hevosen jarruttamiseen tai **pidättämiseen**. (KRT, s. 58.)

Esimerkki 66 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstin sana *parera* tarkoittaa *torjua*, kun taas suomennoksessa puhutaan *pidättämisestä*, jonka merkitys on *olla päästämättä tai estää* (Su-ru, 2004; KS, 2020). *Merkitysvivahteen takia* dynaaminen ekvivalenssi ei esimerkissä 66 toteudu.

Esimerkki 67.

Hästen börja själv att vända, **tidigare och tidigare**, och ryttaren känner det bara som om hästen tränger inåt. (DMK, s. 61.)

Hevonen ryhtyy tällöin itse kääntämään – yhä aikaisemmin – ja ratsastajasta tuntuu siltä, että hevonen tunkee **enemmän ja enemmän** sisäänpäin. (KRT, s. 61.)

Esimerkki 67 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä sanojen toistoa on käytetty lauseen alussa ”tidigare och tidigare” (DMK, s. 61), kun taas kohdetekstissä toistoa on käytetty myöhemmässä vaiheessa sanoilla ”enemmän ja enemmän” (KRT, s. 61). Sanojen toisto on kohdistettu väärään kohtaan, ja se tuo pienen merkitysvivahteen tekstiin. Asialla ei kuitenkaan ole suurta merkitystä dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta.

Esimerkki 68.

När du närmar dig kortsidan, **kommer de flesta hästar att börja vända** redan sex, sju meter från hörnet. (DMK, s. 61.)

Lyhyttä sivua lähestyttäessä **useimmat hevoset haluavat** jo kuusi, seitsemän metriä ennen kulmaa **ruveta kääntymään**. (KRT, s. 61.)

Esimerkki 68 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä kerrotaan, että useimmat hevoset alkavat kääntymään kuusi, seitsemän metriä ennen kulmaa, kun kohdetekstissä kerrotaan, että useimmat hevoset haluavat jo kuusi, seitsemän metriä ennen kulmaa ruveta kääntymään. Alkaminen ja haluaminen ovat kaksi eri asiaa. *Alkaa* on KS: n (2020) mukaan ruveta, ryhtyä, panna alulle, kun taas *haluta* on tuntea halua, olla halukas. Dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen osalta tällä on merkitystä, koska lähdetekstin esimerkistä saa kohdetekstistä poiketen, sellaisen mielikuvan, että hevoset alkavat aina kääntymään.

Esimerkki 69.

”motorn” - kraftcentrum – sitter i **bakbenen** och framdelen är därför lättare att flytta). (DMK, s. 63.)

(moottori, voimakeskus, sijaitsee **takaosassa**, ja etuosaa on siksi helpompi siirtää). (KRT, s. 63–64.)

Esimerkin 69 laitan kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet*, koska lähdetekstissä lukee, että hevosen moottori sijaitsee takajaloissa ja kohdetekstissä moottori sijaitsee takaosassa (Ingo, 1990, s. 294–295). Tässä on taas hyvä esimerkki siitä, miten on valittu eri hierarkkiselta tasolta olevia sanoja (Ingo, 1990, s. 147–148). Takaosa on laajempi ja epätarkempi käsite kuin takajalat (bakben), jotka ovat tarkka määritelmä siitä, missä hevosen moottori sijaitsee. Asialla voi olla merkitystä dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta. Itselleni tulee ainakin sellainen kuva mieleen kohdetekstiä lukiessani, että moottoriin kuuluu koko hevosen takaosa, mukaan lukien selkä ja selkälihakset, pakarat ja jalat.

Esimerkki 70.

så länge hästen inte tar stöd på vänster tygel utan bara **försvavar sig** genom att vara stel och stark i höger sida, kan man inte ge efter på höger tygel. (DMK, s. 64.)

Niin kauan kuin hevonen ei tukeudu vasempaan ohjaan, vaan **välttää sen vaikutusta** liikkumalla oikea puoli jäykkänä ja jännittyneenä, ei oikealla ohjalla voi myödetä. (KRT, s. 64.)

Esimerkin 70 laitan kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet*, koska lähdetekstissä sanavalinta *försvara sig, puolustautua* on korvattu kohdetekstissä sanoilla *välttää vaikutusta* (Su-ru, 2004; Ingo 1990, s. 294–295). *Välttää* -sana tarkoittaa KS: n mukaan (2020) mm. *karttaa, kaihtaa, arastella, kiertää* kun taas *puolustautua* -sanalla on melkein päinvastainen merkitys, eli *puolustaa itseään*. Dynaamisen ekvivalenssin kannalta asialla ei ole suurta merkitystä tässä yhteydessä, koska päämerkitys säilyy tekstissä samana sekä kohde- että lähdetekstin osalta.

Esimerkki 71.

Dessutom vill hästen också ofta gärna flytta ut bakdelen till vänster när man gör en förhållning på höger tygel, och **därför måste vänster skänkel vara beredd på att hålla emot** om hästen försöker detta. (DMK, s. 65.)

Kun hevonen tuntee pidätteen oikeasta ohjasta, se siirtää myös mielellään takaosaa vasemmalle. **Ratsastajan täytyy olla valmis säätämään vasemmalla pohkeella**, jos hevonen siirtää takaosaansa vasemmalle. (KRT, s. 65.)

Esimerkin 71 laitan kategoriaan *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet*, koska lähdetekstissä kerrotaan, että pohkeen täytyy olla valmis säätämään hevosen takaosaa, kun taas kohdetekstissä ratsastajan täytyy olla valmis säätämään vasemmalla pohkeella hevosen takaosaa (Ingo, 1990, s. 294–295). Dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta esimerkillä 71 ei ole merkitystä koska se toteutuu merkitys vivahteesta huolimatta.

Esimerkki 72.

Jag kan börja min skänkelvikning från stillastående eller långsam skritt. (DMK, s. 65.)

Aloitan pohkeenväistön pysähdyksestä tai hitaasta käynnistä. (KRT, s. 65.)

Esimerkki 72 kuuluu kategoriaan *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähdetekstissä Kyrklund *voi aloittaa* pohkeenväistön pysähdyksestä, kun kohdetekstissä hän *aloittaa* pohkeenväistön pysähdyksestä (Su-ru, 2004) Dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta tällä on merkitystä, koska lähdetekstistä saa helposti sellaisen kuvan, että Kyrklund saattaa joskus aloittaa pohkeenväistön pysähdyksestä tai hitaasta käynnistä, kun taas kohdetekstistä saa sellaisen kuvan, että hän aloittaa sen aina pysähdyksestä tai hitaasta käynnistä.

Esimerkki 73.

Det rätta är att använda skänkeln kraftigare där den ska ligga, precis bakom sadelgjorden, **eller** att förstärka skänkeln med röst, sporre (på äldre häst) eller spö. (DMK, s. 67.)

Oikea tapa on käyttää sitä voimakkaammin oikeassa paikassaan, hieman satulavyön takana, **ja** tarvittaessa vahvistaa pohkeen vaikutusta äänen, kannuksen (vanhemmilla hevosilla) tai raipan avulla. (KRT, s. 67.)

Esimerkki 73 kuuluu kategoriaan *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Lähde- ja kohdetekstissä on päädytty eri konjunktioon. Lähdetekstissä käytetään konjunktiota *eller*, joka tässä yhteydessä tarkoittaa suomeksi *tai*, kun taas kohdetekstissä on käytetty konjunktiota *ja* (Su-ru, 2004). Tarkemmin analysoituna se merkitsee tässä yhteydessä sitä, että lähdetekstissä oikea tapa on käyttää pohjetta voimakkaammin oikeassa paikassaan, hieman satulavyön takana, *tai* vahvistaa pohkeen vaikutusta äänen,

kannuksen tai raipan avulla. Kohdetekstissä sitä vastoin lukee *ja tarvittaessa* vahvistaa pohkeen vaikutusta. Dynaaminen ekvivalenssi jää tässä tapauksessa toteutumatta, koska merkitysvivahde on liian suuri.

Esimerkki 74.

Beroende på hur kraftig tvärning man rider i skänkelvikningen, tvingas hästen att trampa över och korsa sina ben **mer eller mindre**. (DMK, s. 68.)

Riippuen siitä, kuinka jyrkästi pohkeenväistö ratsastetaan, hevosen täytyy astua **yhä enemmän ristiin** (KRT, s. 68.)

Esimerkki 74 kuuluu kategoriaan *merkitysvivahteet ja epätarkkuudet* (Ingo, 1990, s. 294–295). Kohdetekstissä käytetään ilmaisua, hevosen täytyy astua *yhä enemmän ristiin*. *Yhä enemmän* merkitys on *allt mer* (Su-ru, 2004). Lähdetekstissä käytetään kuitenkin ilmaisua *mer eller mindre*, joka tarkoittaa *enemmän tai vähemmän* (Su-ru, 2004). Merkitysvivahteesta johtuen, lukijalle saattaa tulla eri reaktio lukiessaan lähdetekstiä kuin lukiesaan kohdetekstiä, siksi dynaaminen ekvivalenssi ei esimerkissä 74 pääse täysin toteutumaan vaikkei merkitysvivahde ole suuri.

3.4 Virheet

Analysoimissani esimerkeissä varsinaisia *virheitä* oli 4, eli 5,33 %. Näistä ainoastaan yhdessä esimerkissä, eli 25 %:ssa dynaaminen ekvivalenssi toteutui ja 75 %:ssa se ei toteutunut.

Esimerkki 75.

Men i motsats till så många andra sportgrenar, t.ex. tennis, där de som använder sina muskler felaktigt kan bli skadade t.ex. i ett knä eller få en s.k. tennisarmbåge som omöjliggör fortsatt tennisträning, **så ger ryttarens felaktiga sits och inverkan sällan så tydliga skador på ryttaren själv – men det kan däremot ge skador på hästen**. (DMK, s. 35.)

Mutta muissa urheilulajeissa urheilija aiheuttaa kipua vain itselleen, kuten esimerkiksi tenniksessä, jossa tuhoutuneet polvet tai tenniskyynärpäät usein johtuvat vääränlaisesta lihasten käytöstä. **Ratsastajan virheelinen istunta ja vaikuttaminen sitä vastoin aiheuttavat kipua paitsi ratsastajalle, myös hevoselle**. (KRT, s. 34.)

Esimerkin 75 laitan kategoriaan *virheet* (Ingo, 1990, s. 295–296). Ruotsinkielisessä tekstissä kerrotaan, että virheellinen istunta voi aiheuttaa vammoja hevoselle, mutta harvemmin ratsastajalle. Suomenkielisessä tekstissä virheellinen istunta aiheuttaa vammojen sijaan kipua sekä ratsastajalle että hevoselle. Esimerkissä 75 on kaksi virhettä, jotka vaikuttavat kielteisesti dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen.

Esimerkki 76.

Är en sak felaktigt inlärd, eller hästen kan förknippa rörelsen med en otrevlig upplevelse, kommer detta alltid att på ett eller annat sätt finnas kvar hos hästen. (DMK, s. 51.)

Jos hevonen on oppinut jonkin asian väärin, tai jos se yhdistää ikävän kokemuksen tehtävän oppimiseen, se juuttuu ennemmin tai myöhemmin tähän ongelmaan. (KRT, s. 51.)

Esimerkki 76 kuuluu kategoriaan *virheet* (Ingo, 1990, s. 295–296). Ruotsinkielisessä tekstissä kerrotaan, että Jos hevonen on oppinut jonkin asian väärin, tai jos se yhdistää liikkeen ikävään kokemukseen, suomenkielisessä tekstissä kerrotaan, että se yhdistää ikävän kokemuksen tehtävän oppimiseen. Tekstissä olevan virheen vuoksi dynaaminen ekvivalenssi ei toteudu.

Esimerkki 77.

På detta sätt, där den obehagliga förhållningen följs av en total eftergift på tygeln, är välbehaget (=berömmet) det som dominerar. (DMK, s. 56.)

Minun menetelmässäni epämiellyttävää pysähtymisapua seuraa täydellisen peräänanto ohjalla. Etusijalla on siis hyvänolon tunne (=palkitseminen). (KRT, s. 56.)

Esimerkissä 77 on *virhe* (Ingo, 1990, s. 295–296). Lähdetekstissä puhutaan sanasta *berömmet*, mikä tarkoittaa *kehua*, kun taas kohdetekstissä puhutaan sanasta *palkitseminen*, mikä tässä yhteydessä on oikein (Su-ru, 2004). Tässä tapauksessa on käynyt niin, että kohdeteksti on parempi kuin lähdeteksti. Peräänanto tuottaa tässä yhteydessä hevoselle hyvän olon, eli on *palkinto*, eikä *kehu* kuten lähdetekstissä lukee. Dynaaminen ekvivalenssi toteutuu kuitenkin tässä esimerkissä, koska tekstissä selitetään niin hyvin, mitä tarkoitetaan eikä yksittäinen virhe pääse muuttamaan merkitystä niin paljon, että sillä tässä yhteydessä olisi suurta merkitystä.

Esimerkki 78.

Om en häst t.ex. är stark i höger sida, så **trycker den ut höger bog, men samtidigt också vänster bakben** (DMK, s. 63.)

Jos hevonen on esimerkiksi vahva oikealle, **se työntää oikean lapansa oikealle, mutta samanaikaisesti myös vasen takajalka siirtyy yleensä vasemmalle** (KRT, s. 63.)

Esimerkki 78 kuuluu kategoriaan *virheet* (Ingo, 1990, s. 295–296). Lähdetekstissä hevonen työntää oikean lapansa ulos, oikealle ja samalla vasenta takajalkaa. Kohdekielessä hevonen siirtää kyllä lapansa oikealle, mutta virheellisesti vasenta takajalkaa vasemmalle. Tässä tapauksessa on niin, että kohdetekstissä on selitetty asia oikein, mutta lähdetekstissä puutteellisesti ja sen havainnollistaa hyvin tekstiin liitetty kuva (KRT, s. 64; DMK, s. 64). Dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta tällaisella virheellä on suuri merkitys, koska lukija saa hevosen vinoudesta täysin eri kuvan kohdekielen tekstistä kuin lähdekielen tekstistä.

4 Päätelmät

Koska ratsastus ja kääntäminen ovat aina kiinnostaneet minua, oli mielenkiintoista tehdä näistä aiheista pro gradu -tutkielma. *KRT* on niin suosittu teos ratsastuspiireissä, että se on jo sen vuoksi kiinnostava tutkimuskohde. Kirjan kohderyhmänä on kaiken tasoiset ratsastajat ja kaikki ratsastuksesta kiinnostuneet, joten reaktion välittyminen oikeanlaisena korostuu entuudestaan. Kirjassa on paljon asiatekstiä, mutta myös Kyrklundin omia tunteuksia, ja kertoo hänen omista henkilökohtaisista kokemuksistaan sekä myös hevosistaan teknisen ratsastuksen lisäksi. Tutkimusten tuloksissa täytyy huomioida se, että aineistosta poimittuja esimerkkejä on keskimäärin kaksi per analysoitu sivu, joten suurimmassa osassa tekstiä ei esiinny semanttisia poikkeamia. Analyysin tulokset, ovat tuloksia niistä kohdista, joissa semanttisia poikkeamia esiintyi.

Nidan ja Taberin (1982, s. 163) mukaan hyvä käännös on usein pidempi kuin alkuperäinen teksti, koska kääntäjällä on halu selittää asioita tarkemmin, eli tekstiin lisätään joko *semanttisia komponentteja*, esim. uusia sanoja tai *eksplisiittistämisiä*, jolloin tehdään selväsanaisiksi sellaiset merkitykset, jotka ovat lähdetekstissä mukana ns. rivien välissä (Ingo, 1990, s. 294). Tämä on mielenkiintoista siksi, että tutkimissani esimerkeissä kategoriassa *lisäykset* vain 50 %:ssa esimerkeistä dynaaminen ekvivalenssi toteutui ja 50 %:ssa se ei toteutunut. *Lisäyksistä* 72,22 % oli *semanttisia lisäyksiä* ja 27,78 % *eksplisiittistämisiä*. Olisin Nidan ja Taberin toteamuksen perusteella olettanut, että dynaaminen ekvivalenssi olisi tässä kategoriassa toteutunut enimmässä määrin.

Kategoriassa *poisjätöt* dynaaminen ekvivalenssi toteutui poisjätöistä huolimatta 50 % :ssa ja 50 % :ssa se ei toteutunut. Ennemminkin olisin odottanut, että luku olisi ollut suurempi toteutumattoman dynaamisen ekvivalenssin osalta, koska kuten Ingo on todennut, teksti jää aina jotenkin vajaaksi, jos jotakin poistaa (1990, s. 294). Poisjätöistä 78,57 % oli *semanttisia poisjättöjä*, eli joitakin merkityskomponentteja oli jätetty tekstistä pois ja 21,43 % oli *implisiittistämisiä*, eli jotakin oli otettu pois, mutta merkitys oli vielä luettavissa rivien välissä (Ingo 1990, s. 294).

Kategoriassa *merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* muutoksilla oli suuri merkitys, koska 65,79 % :ssa tämän kategorian esimerkeistä dynaaminen ekvivalenssi ei toteutunut. Ainoastaan 34,21 % :ssa se toteutui. Näiden osalta minulla itsellenikään ei ollut suuria ennako oletuksia. Kategoriassa *virheet* oletin, että kaikissa esimerkeissä kävisi niin ettei dynaaminen ekvivalenssi toteutuisi, mutta toisin kävi ja 75 % :ssa se ei toteutunut ja 25 % :ssa se toteutui. Toki *virheitä* oli määrällisesti vain neljä ja ainoastaan yhdessä esimerkissä dynaaminen ekvivalenssi toteutui.

Tutkimuksessa minua yllätti se, että valtaosassa, eli 58,67 %:ssa esimerkeistä dynaaminen ekvivalenssi ei toteutunut. Olin kuitenkin olettanut, että se suurimmaksi osaksi toteutuisi *DMK*-teoksen suomennoksessa, varsinkin koska Suomen ja Ruotsin kulttuurierot ovat niin pienet, ettei niillä pitäisi olla suurta merkitystä dynaamisen ekvivalenssin toteutumisen kannalta. Oli myös mielenkiintoista huomata kuinka pienet muutokset tekstissä, kuten Ingon kategorisoimat *lisäykset, poisjätöt, merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* sekä *poisjätöt*, voivat vaikuttaa dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen.

Tässä tutkimuksessa tarkastelin sivut 25–69 ja olisi ollut mielenkiintoista tutkia dynaamisen ekvivalenssin toteutumista koko teoksen osalta. Tässä tutkimuksessa osa tuloksista määräytyivät siitä, miten itse koin, että dynaaminen ekvivalenssi toteutui. Analyysini perustelut perustuvat omaan 35-vuoden mittaiseen hevostaustaani, kaksikielisyyteeni, suomen kielen pääaineopintoihin ja ruotsin kielen sivuaineopintoihin.

Semanttisten poikkeamien jaottelu Ingon määrittelemiін kategorioihin *lisäykset, poisjätöt, merkitys vivahteet ja epätarkkuudet* sekä *virheet*, olivat analyysin pohjana. Nidan määrittelemä perusta erilaisten käännosten ymmärtämisessä ja arvostelussa, eli *kommunikaatioprosessin tehokkuus, alkuperäisen intention ymmärtäminen ja reaktion vastaavuus*, kulki mukana analyysissäni, mutta koska dynaamista ekvivalenssia voi olla vaikea mitata ilman kohdelukijoiden mielipiteitä reaktioista, olisin halunnut kokeilla cloze -menetelmää analysoimiini esimerkkeihin, koska silloin myös joku muu kuin minä

olisi ottanut kantaa dynaamisen ekvivalenssin toteutumiseen suomennoksessa (Nida, 1964, s. 140).

Seuraavassa tutkimuksessa cloze -menetelmää voisi kokeilla, koska se antaisi hieman lisää näkökulmaa tutkimukseen. Vaikka tässä tutkimuksessa dynaaminen ekvivalenssi ei toteutunut suurimassa osassa esimerkeistä, se ei tarkoita sitä, että käännös olisi huono, vaan se riippuu monesta asiasta, kuten esim. henkilöstä joka lukee tekstin. Itse suhtauduin tekstiin erittäin kriittisesti, koska kyseessä on tutkielman tekeminen analyysien pohjalta. Joku muu olisi saattanut katsoa tekstiä eri silmin. Juuri tämän vuoksi cloze olisi ollut menetelmänä toimiva tässä tutkimuksessa.

Valitsemani tutkimusmenetelmät toimivat kuitenkin hyvin tässä tutkimuksessa, koska kvalitatiivista menetelmää käyttäessäni, jouduin kunnolla pohtimaan esimerkkejä ja tekemään tarkat analyysit pohdinnoistani. Kvantitatiivista menetelmää käyttäessäni sain analyysin tulokset selkeästi asetettua oikeisiin kategorioihin. Taulukoista oli myös apua tulosten selkeyttämisessä.

Haluaisin jatkaa tätä tutkimusta tutkimalla koko kirjan osalta kuinka dynaaminen ekvivalenssi toteutuu koko teoksessa, se antaisi vielä luotettavampia tutkimustuloksia. Lisäksi ottaisin mukaan cloze -menetelmän saadakseni mukaan myös muiden reaktioita kuin omani. Tällainen tutkimus voisi toimia myös esim. julkishallinnon teksteissä, koska niissä on todella tärkeää, että kaikissa kulttuureissa merkitys säilyy samana ja että lukija kokee tekstin samanlaisena kaikilla kielillä. Käyttäisin ehdottomasti myös näissä tutkimuksissa Nidan & Taberin teoriaa tutkimuksen pohjana, koska he ovat todellakin löytäneet mullistavan ja käytännöllisen lähestymistavan käännöksiin.

Lähteet

- Carlsen, B. (2014). *Mindepris til Jytte Lemkow*. Ridehesten.com. Noudettu 21.1.2021 osoitteesta www.ridehesten.com/nyheder/mindepris-til-jytte-lemkow/29138.
- DMK = Kyrklund, K. & Lemkow, J. (2013). *Dressyr med Kyra, rid med system, logik och konsekvens*. ICA bokförlag.
- Eskola, B. (2011). *Puolipidätteestä piruettiin*. Kouluratsastustermistöä *Dressyr med Kyra* -kirjassa ja sen suomennoksessa [pro-gradu tutkielma Vaasan yliopisto]. Noudettu 27.1.2021 osoitteesta https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/5650/osuva_4414.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Fagerholm, A. (2017). *Dynaamisen ekvivalenssin toteutuminen Stieg Larssonin Flickan som lekte med elden – romaanin suomennoksessa* [pro – gradu tutkielma Vaasan yliopisto]. Noudettu 27.1.2021 osoitteesta https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/5938/osuva_7725.pdf?sequence=1&isAllowed=y.
- Harris, M.C. & Clegg, L. (2014). *Ensyklopedia. Ratsastus*. Readme.fi.
- Hippos. (2021a). *Lämminverinen ravihevonen* Hippos.fi. Noudettu 10.6.2021 osoitteesta <https://www.hippos.fi/lamminverinen-ravihevonen/>
- Hippos. (2021b). *Suomalainen lämminverinen ratsuhevonen Fwb*. Hippos.fi. Noudettu 10.6.2021 osoitteesta <https://www.hippos.fi/suomalainen-lamminverinen-ratsuhevonen-fwb/>
- Hurme, K. (2020). *Kyra Kyrklund kulki pitkän tien kuusiin olympialaisiin – Sohvan pohjalta ei ponnisteta huipulle, vaan pitää näyttää, että on valmis tekemään enemmän kuin muut*. Maaseudun tulevaisuus. Noudettu 21.1.2021 osoitteesta www.maaseuduntulevaisuus.fi/hevoset/artikkeli-1.1274834.
- Ingo, R. (2007). *Konsten att översätta*. Narayana Press.
- Ingo, R. (1990). *Lähtökielestä kohdekieleen, johdatusta käänntieteteeseen*. WSOY: n graafiset laitokset.
- Kaimio, T. & Tallberg, M. (2004). *Hevosen kanssa*. WSOY
- Koiranen, M. (2021). *Hevossanasto*. Noudettu 12.6.2021 osoitteesta <https://hevossanasto.fi/ruotsi-suomi/>

- KO = Kotimaisten kielten keskus (2015). *Kielitoimiston ohjepankki*. Noudettu 27.11.2020 osoitteesta <http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/>
- Koskela, M., & Katajamäki, H., (2012). *Ammattikielisten tekstien tutkimisesta: esimerkkinä tilintarkastuskertomus*. Teoksessa: Heikkinen, V., Voutilainen, E., Lauerma, P., Tiililä, U., & Lounela, M. (toim.), *Genreanalyysi tekstilajitutkimuksen käytäntöä*. Kotimaisten kielten keskuksen verkkojulkaisuja 29. <http://kaino.kotus.fi/www/verkkojulkaisut/julk29/Genreanalyysi.pdf>. Noudettu 16.6.2021 osoitteesta https://osuva.uwasa.fi/bitstream/handle/10024/11161/Osuva_Koskela_Katajam%c3%a4ki_2012.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- KRT = Kyrklund, K & Lemkow, J. (2013). *Kyra ja ratsastuksen taito, järjestelmällisesti ja johdonmukaisesti*. EU. Werner Söderström Osakeyhtiö.
- KS = Kielitoimiston sanakirja. 2020. Helsinki: Kotimaisten kielten keskuksen verkkojulkaisuja 35. URN:NBN:fi:kotus-201433. <URL <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi>>. Päivitettävä julkaisu. Päivitetty 11.11.2020
- Kujamäki, P. (2013). *Vertaileva kääntäjä, vertaileva tutkija: kieltenvälinen vertailu käännöstieteessä*. Teoksessa: Leena Kolehmainen & Matti Miestamo & Taru Nordlund (toim.). *Kielten vertailun metodiikka*. Vantaa: Hansaprint Oy.
- Kyrak. Kyra, K. Noudettu 27.1.2021 osoitteesta <http://www.kyrak.com>.
- Nida E. A. & Taber C. R. (1982). *The theory and practice of translation*. Leiden. Brill. https://kupdf.net/download/nida-eugene-1969-the-theory-and-practice-of-translationpdf_5a04e505e2b6f5c8338d75e8_pdf.
- Nida E. A. (1964). *Toward a science of translating*. Leiden. Brill. https://kupdf.net/download/eugene-nida-toward-a-science-of-translating-bible-translating-1964pdf_59bb734208bbc5fb65894daf_pdf.
- Ridning (2021). Noudettu 28.1.2021 osoitteesta <http://www.isnet.se/>
- Stine, P. C. (2012). *Eugene. A. Nida: Theoretician of Translation*. International Bulletin of Missionary Research, vol. 36, no. 1. Noudettu 21.1.2021 osoitteesta <http://www.internationalbulletin.org/issues/2012-01/2012-01-038-stine.html>.
- SO = Svensk ordbok. (2021). Noudettu 10.4.2021 osoitteesta <https://svenska.se/>
- SS = Hultman, T. G. (2003). *Svenska Akademiens språklära*. Rotanor AS.

Suojanen, T. Koskinen, K. & Tuominen, T. (2012). *Käyttäjäkeskeinen kääntäminen*. Tampere. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-44-8839-9>.

Su-ru = Cantell, I. & Martola, N. (toim.). (2004). *Suomi-ruotsi-suursanakirja. Stora finsk-svenska ordboken*. Werner Söderström Osakeyhtiö ja Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.

